

NAGYVÁRAD

Eladási ár: Vidéken egy óra 35 lei.
Nagyváradon: egy óra 30 lei.

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

„Nemes valuta”

Írta: Lovassy Andor.

Többi időben új és eddig soha nem pénzügyi műkifejezések születtek. Bizonylag a valutázó zsonglőrök találta ki ezt a két szót „nemes valuta”, mely a kereskedelmi piacon közhasználatra került, mint annak idején a szappan, a fésű.

Így azonban a valuta-spekulánsok váltak, nem is volt baj, hiszen a börze nyelvét egy állam sem cenzurázhatja, az már baj volna, ha magának az állam tisztviselőinek tetszenék meg a vesztés két szó, illetve ennek a két szó értelme és jelentősége. Az már helytelen politikai hiba, sőt bűn lenne, hivatalosan elismertetnék annak létjogosát, pláne egy demokratikus országban, hol az egész vonalon — nagyon vesztés — a kiváltságok eltörlését és mindezen az „egyenlőséget” hirdetik.

Ha van „nemes” valuta, akkor kell a „paraszt” valutának is, pedig a pénz nem érzékeny, különösen, ha egy nemes maga lekicsinyli a saját értékeit, a saját vagyonát.

Meg vagyunk róla győződve, hogy Románia mostani kormányfőjének tudta és akarta ellen különböztetnie meg, egyes túlsúlyos tisztviselők, a külföldi pénz napról napra hullámzó értékét, a román lei rovására, midőn egyes esetekben, a valutát biztosítják és export illetékek fizetésére a felektől „nemes valutában” követ-

Hogy mi is a „nemes valuta”, azt igazán nem lehet bizonyossággal és állandó jelleggel meghatározni. Hiszen a békekötés óta a német márka nemes valuta volt, de már nem az; fél évvel ezelőtt a francia frank is arisztokratikus göggel tekintett a külföldi társaira s néhány hónappal ezelőtt, mikor angol és amerikai pénzeszközök folyogatni kezdték a párisi borszt, a frank se kerülte el a sorsát, kezdett elparasztosodni és kezdett megkopni. Ez szokos, mely pedig kemény módon magát, egyidőben szintén ingadozott bizony egy politikai változás esetén, történetik, hogy a túlhízott amerikai dollár és az angol sterling is átfog esni a mekabetegségek; szóval biztos fundamentum sehol sincs ezen a hullámzó és szeszton háborgó kerek világon. Például a reálértékű gazdaságu Oroszország, mely a helyeiben levő arany, ezüst, réz és más kincsek, a bányák ezrei ontották az alapot, világpiacra forgalomban levő pénzének hitelül; földfelett levő kincsei, a földje, erdőrengetei, szénbányái, a földleum-forrásai, tengeri halai és sok más munkás keze, biztosítékul szolgál arra, hogy a rubel nemcsak egy cikkegyeslegletű papiros, hanem érték és vagyon.

És ma már a világháború és a belső háború tüzein, annyira elrongyolódott a orosz hitel, hogy egy egyszerű levélnek is szkvától Nagyváradig való postai számlására kilencszázhatvanezer — majd még egy kerek millió rubel — postabélyeg szükséges.

Dacára azonban a rettenetes pénzügyi válságoknak, egy konszolidált nemzetnek ha csakugyan van ereje és vagyon —

nem szabad megrémülni a szeszélyes pénzpiac esetleges hullámzásaitól és egyetlen köztisztviselőnek sem szabad kiejteni a száján azt a szót, hogy a belföldi valuta gyenge, értéktelen és csak a külföldi pénz a „nemes.”

Nemrégiben, igen magas helyen, nyomtatékkal hangoztatták, hogy Románia a leggazdagabb országok egyike. Az is! Föld alatt és föld felett mérhetlen kincse van, de ezt a kincset ki is kell aknázni. Bányatársulatok, gyárak, iparvállalatok alapítására, ide kell csábítani a külföldi tőkét, mezőgazdasági téren pedig fokozni a termést és munkára buzdítani a munkást.

Azonban az eddig követett földművelési politika már most is kezdi megteremni savanyu, szegényes gyümölcsöt.

Ne méltóztassanak zokon venni, ha ismételtén rámutatunk a földbirtokok felosztása által előállott szomorú és vigasztalhatlan helyzetre. Tudjuk mi az, hogy Jeremiádokkal és panaszokkal úgy sem segíthetünk már a dolgon és esetleges jótanácsainkat úgy sem hallgatja meg senki, mert azt hiszik, hogy hazabeszélünk. De hát azért mégis beszélünk.

Nagybirtok most már nincsen, vagy ha még van is, de csakhamar nem lesz és kérdezem, hogy ezeknek a birtokoknak széttagolása által növekedett-e az ország vagyona, fokozódott-e a termelés?

Kérje be a Földművelési miniszter úr, az ő szakközvegeitől az ősszel elvetett földterületekről szóló hivatalos kimutatást és ha bekéri, meggyőződhet róla, hogy Románia földjének — az előző évekhez képest — művelés alatt levő területének hány ezer és ezer hektárja hever parlagon?

A földéhes nép, kapva-kapott a földosztáson, de nincs hozzá se gazdasági eszköz, se gépe, se igavonó barma, se a földnek erőt, megújulást adó trágyája és a mult évi szűk esztendő után, következik még egy szűkebb esztendő és ha nem lesz buza, gabona, kenyér, mi történik akkor a tisztviselőkkel, a gyári és ipari munkásokkal, mi történik a kereskedőkkel, szóval azokkal, akik ellátatlanok, akik a piacról élnek?

Poincaré Londonba utazik

Hírek százezer francia bányamunkás sztrájkjáról — Visszahívják a megszálló csapatokat a Ruhr-vidékről? — Lengyel hadüzenet a litvánoknak

Dortmundban a franciák ma lovassággal körülfogták a városházát, letartóztatták a polgármestert, majd a birodalmi bankba vonultak és annak igazgatóját is magukkal vitték. A letartóztatások után a katonaság elhagyta a várost.

A francia hatóságok tizenötezer frank jutalmat tűztek ki annak, aki tudomásukra hozza valamelyik német miniszternek a Ruhr-vidékre való érkezését.

A milánói Stampa megállapítja vezető cikkében, hogy a francia eljárás mélyen sérti Olaszország érdekeit s a legjobb mód a német fizetőképesség tönkretételére.

Berlinbe hivatalos helyre jelentés érkezett, hogy

Litvániában, Kirbaty állomáson felfüggesztéssel kihirdették, hogy

Hiszen a földművelő parasztság csak annyit fog termelni, amennyi a saját szükségletére elégséges, hiszen van olyan, akinek nem hogy ökre, lova, vagy ekéje volna, de egy macskája is alig van, hanem azért vállalt négy-öt holdat a kiosztáskor, mert azt „ásóval fogja felásni”. Nahát meglássuk az eredményt, milyen buza fakad, a trágyázatlan földben, az ásó nyomán.

Igavonó jószág, eke, borona és gépek kellenek a népnek! De hol vannak ezek? A nagy uradalmak ökreit régen kiszállították külföldre, új gépeket külföldről kellett behozni, de ott megfizethetetlen áron lehet azokat beszerezni.

Maga a kormány megdöbbsent ennek az évnek szomorú kilátásaitól és január hóban, praeminot tüzött ki a buzával elvetett földek tulajdonosai részére. De hiszen januárban már nem szotak vetni őszi vetést.

Hát ez nem jól van így! Valamit kell kitalálni, hogy jövőre fokozni lehessen a termést, de nem szabad bizonytalanságban hagyni a földbirtokosokat, — akiknek még van földbirtokuk — mert ez a bizonytalan helyzet tönkreteszi a gazdaközöniséget az egész vonalon és ha ebben az országban feltáratlanul maradnak a bányák, fűtetlenül a gyárak kéményei, parlagon az a sok ezer hold föld, megbénulva a kereskedelem, akkor ne csodálkozzunk azon, ha a külföldön a pénz értéke csökken, ha napról-napra romlik a valutánk.

Nem pártkérdés, nem is politikai kérdés ez, hanem az egész ország összes népének kenyérkérdése és hisszük, hogy a kormányon levő férfiak megértik a jaja kiáltást akkor, midőn még önzetlen és buzgó munkával, segíteni lehet a közelgő bajokon, legalább jövőre.

Ha megindul a munka, megindul a termelés, nem kell irigykedve nézni és nem kell egyes meggondolatlan tisztviselőnek, külföldi pénzértékek után kapkodni, mert ha több lesz a kiviteli, mint a behozatal, akkor a lei is megmaradhat „nemes valutának”.

Lengyelország hadat üzen Litvániának s a hadsereg tegnap már meg is kezdte előnyomulását.

Politikai körökben úgy vélik, hogy a hír korai, bár a lengyel csapatok előnyomulásban vannak és megszállják az utbaeső területeket, így többek közt Vilmát is.

A litvánok a Vilna-rigai vasútvonal egyes pontjait felrobbantották.

Londoni politikai körökben híre terjedt, hogy Poincaré legközelebb Londonba érkezik, hogy átvegye a Ruhr-vidék kérdésének politikai tárgyalását. Ezzel egyidejűleg nagy megütközést kelt az a hír, melyben

százezer francia bányamunkás bejelenti, hogy megkezdte a sztrájkot.

Nincs kizárva, hogy az események hatása alatt a megszálló csapatok parancsnoka megkapta a katonaság visszahívásáról szóló parancsot, mert két figyelemre méltó rendelet jelent meg.

Az egyik utasítás szerint a katonáknak tilos bármely — három napnál tovább tartó — orvosi kezelésbe bocsátkozniok, a másik szerint a megszálló katonaság női hozzátartozóit haladéktalanul Franciaországba kell visszaküldeni.

Konstantinápolyból jelentik: Angorában a parlamenti körök izgalma egyre növekedik. A szélsőséges politikusok Izmed pasát élesen támadják, szemére vetve, hogy a paktumot meghaladó engedményeket tett. A nemzetgyűlésben élénk vita várható.

Kétmillió államsegélyt eszközöl ki Mosoiu miniszter a biharmegyei iskoláknak

Mosoiu miniszter gyakori látogatásai sok találgatásra adnak okot. Hogy a tábornok miniszter útjában különösen Nagyváradot sohasem kerüli el, erről és más aktuális kérdéseiről adott a helybeli liberális párt egyik korifessa munkatársának érdekes információt:

— A miniszter jelenlegi útja főleg a Ferdinánd király felállítandó lovas szobrával volt összefüggésben. Délvranca asszony, zongoraművész és színházi estélye ugyanis ezt a célt szolgálta a 20.000 lei tiszta jövedelmével hatott a készülő királyszobor-alap javára. De Mosoiu miniszter pártügyekre is a legszívesebben tartózkodott, és az ő személye minden differenciát eliminált a pártélet kebelében.

A pártvezetőség ülésén Mosoiu miniszter informálta a résztvevőket a bel- és külpolitikai helyzetéről.

Kijelentette, hogy a liberális párt ma erősebb, mint valaha volt. A nacionalistákról olyan kijelentést tett, hogy kétségkívül esélyeiket három kardinalis elkövetett hiba folytán tökéletesen elvesztették.

A külpolitikát illetően is a miniszter Románia mai helyzetéről igen megnyugtatólag nyilatkozott.

Helyi kérdésekben figyelemreméltó érdeklődést tanúsított a miniszter a premontrai gimnázium ügyében.

Mosoiu miniszter azon van, hogy a nagyváradi lakosság huszába mélyen belevágó tétele a legobjektívabb módon, a megértés szellemében nyerjen elfogadást. E végül — bár a reszortjához nem tartozik — közvetett úton foly be az elintézésbe.

A jövő héten Mosoiu miniszter ismét Nagyváradra jön, Anghelescu közoktatásiügyi miniszter társaságában.

Anghelescu miniszter saját maga fog meggyőződni arról, mielőtt a minisztertanács elé kerülne a premontraiak ügye, hogy az elhanyagolt vádák igazak-e, vagy sem.

Mindenesetre az illetékes miniszteri látogatás a Mosoiu miniszter igazságszerető, jótehető hatását gyakorol a nagyváradi polgárságra. E város közönsége bizonyosan veszi, hogy a miniszteri közvetlen beavatkozás fényes elégtételt fog adni az általános emberi kultúra egyik legértékesebb városának, a premontrai főgimnáziumnak.

Mosoiu miniszter különben egy másik hathatós kulturális kérdéssel is foglalkozik. A közoktatásiügyi tárca terhére kétmillió segélyt szándékozik kifizetni a biharmegyei és nagyváradi iskola-ügy gyökeres reorganizálására.

Kereskedők és iparosok az adókvető bizottság előtt

A pénzügyigazgatóságon a III. osztály kereseti adók ellen beadott fellebbezések tárgyalását folytatta Radulescu Péter táblabíró bizottsága.

Vajda Sándor és Kohn Jenő a Pannónia-Palace tulajdonosaira 4000 lei adót javasolt a kincstári előadó. Dr. Rosenthal Ferenc utalt a kedvezőtlen gazdasági viszonyokra, Vacarescu Sándor tanácsos kijelentette, hogy a kávéház a legelső köze tartozik, a szálloda forgalmas helyen van, az Elite és az Emke kisebb forgalmat csinálnak a Palace egy szilveszteri vagy karácsonyi északából kihozhatja az egy évi adót. A bizottság hosszú tanácskozás után a következőleg szabta meg az adót: kávéház után 1919-re 1000, 1920—1922-re 1000 lei évente, italmérés után 1000, szálloda után 1919-re 750, 1920—1922-re 1000—1000 lei.

Dr. Schner Soma ügyvéd 300 lei adóját a bizottság helyben hagyta. Dr. Faragó Sándor ügyvéd adóját arányosították 250 leire szállították le.

Sculan Sándor lókereskedőre 500 leit vetettek, Klein Ernő fűszerkereskedőre 500 leit, Szabó László kelmefestőre 750 leit, mert régi cég s jó helyen van. Kovács Béla bérkocsisra 150 leit, Kálmán Mórné ügynőkre 1710 leit vetettek ki. Katz Ödön italmérő adóját 800-ról 500 leire szállították le, Gutfried Zsigmond ruhakereskedő 600 lei, Pollacsek Zsigmond ékszerész 400 lei adóját helyben hagyták.

Stern Mikó s bórkereskedő 800 lei adóját 600-ra szállították le, Kohn Ferenc bórkereskedő 200 lei, Hoffmann Mór rőfös 635 lei adót kapott, Róth Lajos rőfös pedig 500 leit.

Klein Salamon fűszeres 300, Csörös Sándor kádár 300, Benedek Sándor festékkereskedő 1500, Grünberger I. asztalos, posztókereskedő 3150, Grünfeld Jenő kávé 100, Harmati Marton fűszeres 1000, Weisz László vendéglős 700, Ardeal kereskedelmi

ügynökség 1200, Rosenbaum Ferenc kereskedő készítő 400 leies adóját délután tárgyalás alá.

Megkezdődnek a football meccsek

A várva-várt football szezon e héten megkezdődik újból a Sport-téren. Feléled az a határtalan lelkesedés, amellyel annyira jellemzi Nagyvárad sportrajongóit.

A footballmeccsek csak megkezdődtek, de mi lesz a pályával? A tanácsnyilvános elhatározta, hogy a szégyenletes állapot, amely egyáltalában nem méltó Nagyvárad sportjához, rendbehozza. Ez annál inkább kötelessége a tanácsnak,

mert minden meccs tiszta jövedelméből 10 százalékot el vesz pályafenntartás céljára, de nem emlékszünk, hogy mikor költött a tanács egy fillért az utolsó 3—4 évben a sport pályára.

Az a jövedelem, amelyet a tanács uton elvont az egyesületektől, tekintve nek mondható, azért mégis egy katonaságnak alkalmával egy sportbarát tiszt hozatta rendbe a tribünt. Most nyelvetlen, kicsi a tribün, de legalább néz ki, mintha tribün a karnál, elképzelhető, hogy nézett ki ezelőtt.

De nemcsak a tanács a hibás a kérdésben. Majdnem ugyanannyi feltehereli az egyesületeket, akik mindezt zűrt főlöleges dolgokra költik el mindenre telik, csak a pálya kijavítása nem. Különben helyesen tenné a tanács meg az egyesületek is, ha nem költöttek fillért sem a pályára. A közönség erre a pályára is, szívesen tapsol, öröggel kedvenc csapata láttán és lassan a footballmeccsek rendezése már lesz altruistikus vállalkozás, hanem minden jövedelmező üzlet.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

SEE-PASSAGE.

Csak ma, vasárnap utoljára

SERGIUS PANIN

Ohnet György legszebb regénye filmen.

A főszerepben: Dara Kalsar és Szöröggy Gyula.

Tavaszi és nyári idényre bécsi és párisi modell kalapok megérkeztek

KLEIN SIMON cég
Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor-utca)

Egy letűnt nemzedék

RÁCZ MIHÁLY.

Irta: Dr Adorján Ármin.

Alegujabb nemzedék talán a nevét ismeri, pedig csak 14 éve hogy meg-Nagyvárad város főjegyzője volt és legismertebb, legkedveltebb poétája az éveknek. A helybeli „Szabad-” években át szerkesztette. Aranyszíntestű, becsületes ember, telve himussal és jóindulattal. Természete-nyomra soha sem tett szert és jóba-amar elfelejtették.

Egyike volt azoknak a „jó ember”-ek-” kitől mindig csak kértek, aki mindig dött, nemcsak jó, okos tanácsot, de zsebéből is. Róla igazán el lehet monni, hogy az ingét is odaadta, még ki nem maradt is.

Erős kedélyű, bohém természetű em-” volt, rokonszenves megjelenésű, min-” óz nélkül, egyszerű és keresetlen. Dr Bulyovszky Józseffel szemben ir szavazattal elbukott a polgármes-” választáson, minden keserűség nélkül ca: — Így is jó. — És megmaradt gzőnek.

Ami közelebbi ismeretségünk, mond-” n, barátságunk arról az időről való, ” ő a Szabadságot szerkesztette ” segédszerkesztője voltam. Ez az 1893 közti időre esik. Mindig meg-” kollégialis és buzdító volt. A fiatal-” társakat atyailag serkentette. Ő ma-” sk ritkán írt, inkább csak ünnepna-” c. Cikkeiben volt valami megkapó ledettség s eszmény után való törek-” szép gondolatait tetszetős formába-” önteni.

Akkor ez a város még egészen más-” Kívül is, belül is. Kívül még egészen-” város. Belül pedig sokkal igazabb, sok-” zintébb. (Akkor úgy találtam, ámbár-” még inkább vallom ezt.) Akkor még-” volt színházunk, vízvezetékünk, vil-” világításunk, kövezetünk. Erről cik-” tunk, ezt sürgettük állandóan. A lap-” atársai majd mind külső emberek-” k, akik naponta bejártak, megbeszél-” k a város ügyeit, cikkeket írtak, bár-” cáriumról szó sem volt. Laszky-” m, a lap kiadója értett ahhoz, hogy-” et szerezzen a lapnak, Várady Zsig-” n, Lovassy Andor, Nagy Márton, dr-” enann Menyhért, dr Grósz Menyhért,-”árnai Ferenc, Hlatky Endre, dr Radó-” e, dr Kálmán József, Dús László, Sar-” Lajos és még sokan szívesen dolgoz-” lapban. Kepes Miklós kuriai bíró és-” n János táblabíró még vidékről küld-” e dolgozataikat.

Az időben még nagyon élénken mű-” t a szépitési egyesület, melynek-” báró Döry József, majd Beöthy-” z főispán volt az elnöke s én a jegy-” Ez az egyesület irányította a kulturát-” csak az utcákat. A Bémer-tér, a-” piac megteremtése épen úgy ennek-” egyesületnek az érdeme, mint a jogakadé-” n tartott felolvasásoké, melyek az-” még meg sem alakult Szigligeti-” saság működését pótolták. Minden-” dalmi mozgalom a lapoktól indult ki. Mihály szellemileg is vezette ezeket-” keiokat, habár szervező erő nem volt-” e. De mint a jó anya, úgy egyengette-” nekei útját.

Sokszor mondta: több irodalmat, ” művészetet. Mikor még Me-” Dezső, Ditrői Mór szintársulata ját-” a jelenleg a Park-szálló kertjében ár-” átvongó fabódében és Faliczky Viktor, Mezey Mihály irányították a színügyi-” tságot, sok forró színházi est zajlott-” t. Kürty Klára első diadalai, Delli-” a finom játéka, Gál Gyula, Ivánfi-” E. Kovács Gyula hatalmas alakításai-” ig megtalálták a lapokban a méltató

elismerést. Néha Rácz Mihály maga is írt egy-egy új darab bemutatójáról, bár általá-” ban nem járt sokat színházba.

A lap szerkesztésével nem tulságos-” sokat törődött. Esténként bejött a Kossuth-” utcai kis szerkesztőségi szobába, össze-” szedte a budapesti és vidéki lapokat, me-” lyeket otthon átböngészett. Meghallgatta a fontosabb eseményeket, melyeket Ador-”ján Sándor sürgönyözött meg a fővárosból, vagy amelyeket az akkor még Róth János magántulajdonában levő telefonon, (mely-” nek központja a szerkesztőséggel egy ud-” varban volt) leadott. Néha meg-megdicsér-” te, ha a lapban volt valami kedvére való cikk és hazament.

Akkor ugyanis — éppen mint ma — (Istenem, mi minden történt közben!) csak nappal dolgoztunk a lapoknál. Én délelőtt a jogakadémián, majd ügyvédje-” lötti praxison voltam, órák közt és tárgya-” lásokon és délután dolgoztam, minde-” ami kellett: vezércikket a politikáról; ugy-” nevezett második cikket színházról, vil-” lanyról, szegényügyről, tárcát egy kék-” vagy feketeszemű kis lányról — vajjon mit csinál most — az unokája? — közben ösz-” szedtem a híreket a városházán. Sal Fe-” renc polgármesternél, Serényi, Rimler fő-” kapitányoknál, a törvényszéken, a várme-” gyén, a derék Ujházy bácsitól, elmentem az ügyészséghez, ahol többek közt Csaná-” dy Ákos és Ligetkuty Iván, az akkori fess-” alügyészek informáltak. Akkor volt a Weiszberger Lipót kollégám sikeres védel-” méről híres begécsi rablógyilkosság is. Ab-” ba az időbe esett a híres Kálmán—Mandel párbaj, Lipovineczky püspök halála, Ipo-” lyi püspök beiktatása és halála, Schlauch püspök installációja stb. Délután elmen-” tem a Ritoók Zsigmond által vezetett Gyermekbarát, vagy a Gerliczyné által elnökölt nőegyleti ülésbe, vagy a Gazdasá-” gi Egyesületbe, vizszabályozó gyűlésre (Szi-” Józsefnél), közben leírtam 5—6—12 hasá-” bot, ha csak jó Kemény Náci, aki velünk dolgozott, mint nyomdai művezető, nem mondta, hogy már elég s ha a derék siket-” néma Kenyeres Jónás, aki rossz írásmat-” mesésen olvasta, be nem jött és jelekkel nem tudatta, hogy baj van, 40 sort ki kell hagyni. Este aztán színház, koncert, bál — utóbbi volt egy szezonban 40 is. Végül megjött a pesti express és miközben lead-” tam 6—7 budapesti lapnak (soronkint 3-” krajcárral honorált) tudósításaimat és sür-” gönyönkint 1 forinttal gazdagon díjazott friss híreimet, 8—9 órakor hazamentem — tanulni, kis petróleumlámpám mellé. (Vil-” lany még nem volt.)

... Mikor esténként Rácz Mihály be-” jött a szerkesztőségbe, egy darabig nézte, mi történik ott, sokszor kivett a zsebéből egy-egy kivágott lapközleményt s ideadta — adjuk ezt ki, ügyes dolog, jó kis bolond-” ság. Ilyen is kell a publikumnak. — Ránéz-” tem a kis papírlapra és félretettem. Más-” nap kérdezte, miért nem jelent meg az ide-” adott cikk?

— Nem volt jó — mondom.

— De ha én jónak tartom.

— Még sem.

Már majdnem dühbe gurult, mikor megmutattam neki, hogy a kivágott cikk-” már megjelent lapunkban, a Szabad-” ságban s tőlünk vette át a szegedi, aradi, kolozsvári lap. Erre ő nevetve be-” vallotta, bizony azt nem olvasta a Szabad-” ságban. Ez többször előfordult.

Mikor néhai Iványi Ödön Sas Edé-” vel Aradról átjött Váradra és a Nagy-” váradnak új lendületet adtak, mondtuk a szerkesztőségben, hogy most sokat kell dolgoznunk, mert erős versenytársakat kaptunk. Könnyed kézlegyintéssel, moso-” lyogva mondta:

— Sebaj, a mi lapunk úgy jó, ahogy van. — De azért örömmel konstata-” lta, hogy nem nagyon maradtunk el a kollé-” gáktól.

Egyénileg, különösen társaságban a legkellemesebb, a legkedvesebb emberek egyike volt. Szerette a jó bort, jó cigányt. Olyankor aztán boldog, szinte naiv han-” gulatában sok-sok barátot szerzett. Nem egyszer megtörtént, hogy együtt sétáltunk s szembe jött valaki:

— Szervusz, Miska, hogy vagy?

— Köszönöm cimborám, nagyon jól.

Is te?

— Én is. Hol leszel este?

— Otthon a családomnál.

— Nem jössz ki egy kicsit?

— Ma nem.

— Hát Isten veled.

— Szervusz!

Búcsúztak. Tovább mentünk. Néha megkérdeztem:

— Ki volt ez?

— Tudom is én.

— Hisz nagyon jó barátok lehetnek...

— Van nekem ilyen barátom sok, de nem tudom kicsodák, — mondta könnye-” den és egy cseppet sem törte a fejét, hogy vajjon ki is lehetett?

Főjellemvonása a meglegedés és sze-” rénység volt, családját imádta. Ilonka lá-” nyát és Bandi fiát folyton emlegette. Akár-” milyen sorscsapás érte, másokért való fize-” tés, sok kiadás, jó kedélyét semmi el nem keserítette.

Pedig nem volt könnyelmű, csak de-” rűlten fogta fel az életet, melynek szépsé-” geiből neki ugyan nem sok jutott, de ami kevés kijutott neki, azt örömmel vette. Az irigységet hirből sem ismerte. Sok tűz volt benne, imádta hazáját, de nem volt har-” cias s különösen nem volt lármás ember.

Mikor nyugalomba ment, a betegse-” gélyző pénztár igazgatója lett. Az akkor még igen kis intézmény szerény állásában is pontos, munkás hivatalnok volt. Aki a számok között látta őt bajlódni, el sem hitte volna róla, hogy ő a valaha híres „Hárfadalk” népszerű szerzője, hogy ő fordította oly mesteri módon Heine, Ada Christen szép verseit, hogy a lelke tele volt igaz gyöngyökkel, a szíve színes virá-” gokkal, nemes érzésekkel. Szerette az em-” bereket, pedig nem mindig voltak elég jók hozzá, szerette az életet, pedig az is elég mostohán bánt vele. Szerette, mert az egész egyénisége a jóság és szeretet össze-” tétele volt.

Elmult, elment ő is. A mai közönség nem ismerte, a mai újságírók csak hírét hallották. De mi, akik mint egész embert, mint jó embert ismertük, mindig csak jó-” szívvvel, kedves emlékekkel gondolunk reá, mint a régi Nagyvárad egyik olyan polgá-” rára, aki becsületes jellemével, egyenes gondolkodásával és ma már nagyon ritka emberszeretetével sokáig fennmaradó tisz-” ta emléket állított nevének.

fj Erdős Albert

uri szabó

csak angol anyagból
dolgozik, divat kelmél
kizárólagosak. 1590

Uri divat osztályán

HABIG kalapok

nagy választékban a
legolcsóbbak, :-: :-:

Telefon 634

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 7.sz.

Hadiárvát keresek

Magyar-Patak szilágymegyei községéből tegnap levelet hozott hozzánk a posta. Mindennapi dolog, hogy cikkeinkre levelek özönte érkeznek, de kevés az olyan kedves levél, mint amelyet Hummel Ödönne Kattán Lolla urnó küldött, aki mint volt nagyváradi lakos még megtartotta lelkében a nexust az elhagyott várossal. Az árvák sorsáról írott cikkeink érintették szíven a jólelkű urit, aki meleg közvetlenséggel így írt nekünk: A Nagyváradban olvastam, hogy kétezer hadiárva kenyeret kér. Mivel mi nagyon messze vagyunk ahhoz, hogy valami ételmezt beszállíthassunk, arra gondoltam, nem-e adnának ki nekem egy gyermeket, apátlan, anyátlan keresztény kis leánykát, 5-6 évest, szívesen eltartanám s ha megszeretném, nálam maradhatna. Valami szegény uri családtól, tisztességes szülőktől valót, akik nálunk otthonukat nyernék vissza. Nekünk gyermekünk nincs és a Nagyváradból olvastam, milyen szomorú a szegény árvák sorsa...

A jövő hónapban bemegyek Váradra s akkor már el is szeretném hozni.

Eddig a levél. Komoly megfontolandó irás, ajánljuk az árva gyermekekkel foglalkozó nőegyletek figyelmébe, akik akár szerkesztőségünk útján, akár egyenesen levélben vagy Bige táblabíró, esetleg özv. Grácz Károlyné útján érintkezésbe léphetnek a jó lelkű urival, egy árva leányka jövődjére és boldogságára érdekében.

A világ legolcsóbb terménypiac

Elegendő gabonakészlet van Erdélyben. — Rendszertelenség minden vonalon.

Bár minden drága, a közéletmezésben ezideig szerencsésen nem történtek nagyobb fennakadások. A cukormizéria jelentéktelenebb, semhogy kis jóakarattal, helyes organizációval eliminálni ne lehetne. Sokkal veszedelmesebb jelenség azonban a gabonaneműekben időnként előforduló zökkenések, holott

a világ összes piacai közül a román termények a legolcsóbbak.

Hogy mégis előfordul az, hogy liszthiányról, kenyérinségről lehet néha beszélni, erre vonatkozólag intéztünk kérdést az egyik számottevő nagyváradi terménynagykereskedőhöz:

— A mi piacunk, bár nem is rendelkezik akkora készlettel, mint tavaly és tavalyelőtt, — mondotta informátorunk, — ebben az esztendőben is tökéletesen el van látva. A hiba a kormányrendeletekben van, melyek tetőzik a bajt s amelyek miatt valószínűtlenül körülményes ma az erdélyi terménykereskedeleme helyzete. Nem kell másra kitérni, mint a buza árára.

A tiszta buza 300 leiben, a korpa 250 leiben van megmaximálva,

ez a természetes aránytalanság s a rekviáló rendelkezések megbénítják a gabona forgalmat. Holott a lei feljávítása jelentékenyen elő volna segíthető egy intenzívebb terményexporttal. A román valuta zuhanása a világpiacok érdeklődését rendkívül felkeltette az erdélyi és regáthbeli piacok iránt s a szabad kiviteli cikkekből különösen Bécs importált sokat. A lei esésének s a kereslet hatása alatt a zab és árpa ára lényegesen emelkedett, a zab ára a néhány héttel ezelőtti 300-320 lei helyett 380-400 lei, az árpáé 300 leiről 360-370 leire ugrott. A buza, a magánforgalomban ma 440 lei. Abszolút nem mutatkozik érdeklődés a rozs iránt, pedig rozsban az idén horribilis többlet van, kiviteli nehézségek miatt leszorított áron az ételmezésre rendkívül fontos rozsmennyiség igen nagy

részt dugárként szeszfőzésre használják. Ez kifizetődik, egyedül a kukorica az, mely állandó hausseban mozog. Eltekintve a valutáris helyzettől, most van a kukorica beszáradásának idején s örökkéessége maximumán. Háromszázhetven lei a forgalmi ára. A kukorica produkálja a legjelentékenyebb exportot, csehszlovák koronában utólérhetetlenül olcsó. A legnagyobb forgalmat képező cikk a búzáköny. A Nagykaroly vidéki prima takarmánybúkköny 900-920 lei, a közepes más vidékről való 850 lei körül cirkulál.

A terménykereskedelem most várja a korpára szóló kiviteli engedélyezését és úgy tudják, hogy a kormánynak szándékában van a rozs exportot is megindítani.

A közönségnek tehát nincs oka nyugtalanságra, nincs szó és nem is lehet sem liszt, sem egyéb terményhiányról. A jövő szezonig biztosítva van a lisztkészlet s a takarmánycélokat szolgáló összes gabonaneműekből is bő fölösleg áll rendelkezésre. A mi azonban nem azt jelenti, hogy a jövő helyzet a következő szezonban is ilyen maradjon. Ma a földek nagyrésze bevetetlen s a földosztás okozta káosz és a nagybirtokok feldarabolása jó néhány esztendőig fog igen súlyos helyzetet teremteni közéletmezésünkben.

Riport egy nagysikerű román védőbeszédéről

Törvényszéken mindig történik valami érdekes. Úgyes-bajos emberek szaladgálnak a hosszú folyosókon, egyik tanu, másik vádlott. A tanu viccel, azért is, mert nem kapja meg a tanuzási díjat, azért is, mert a vád'ottat pukkasztani akarja: mégis ő az ur, mert ha akarja, akkor bemószorolja (saját szavaik) az igen tisztelt vádlott urat.

A vámtanács szobája felé röpköd a legtöbb vice, ott a leghangosabb mindig a szó. Itt vannak a siber urak, meg a csempészek, akiknek pár százezer leies büntetés meg se kottyan, csak a börtöntől félnek. Persze a jó viccek megszületésénél mindig a félérdek az ügyvédeké, akik a vámtanács elé menve elfelejteneek mindent és olyan tüzzel védik a siberet, olyan nagyokat mondanak, hogy na. Volt már rá példa, hogy a teremben lévő óra ijedtében megállt, sőt a teremőr egyszer csuklasi rohamot kapott, olyan nagyot védett az ügyvéd ur a vádlotton.

A napokban dr. Tóth Ferenc, a jovialis arcú idősebb (nem öreg) fiskális védett egy jövedéki kihágással vádolt embert. A tanács elnöke Dobos Constantin regáthbeli ember, ugyancsak regáthbeli a két szavazóbíró, sőt az ügyész is. A regáthbeliek nem tudnak magyarul (Dobos Constantin most tanul), dr. Tóth Ferenc pedig románul. Kihallgatják a vád'ottat, ekkor szólásra emelkedik a szótárakkal, aktákkal körülbástyázott dr. Tóth Ferenc és a következő védőbeszédet mondta:

— Onorata Tribunal, acuzat nu vinovat. Nu știu

muszál face paragraf. Onorata Tribunal, bitt achitarea.

Ezzel, mint aki legjobban végezte do Jorgához méltó román beszédet vágott ki.

A regáthbeli bírák nem mosolyogtak el, rt kák a jó magyaros megjelenésű ügyvéd kom kódését, hogy pár szót románul kikanyaritse

Dobos Constantin elnök, aki kiváló in és rendkívül jóindulatu bíró, magyarul fele pedig ekképen:

— Köszönök szép védőbeszéd. Látjuk nyelv respectabil progressz. Vádlott felme

— És a vádlott boldogan távozott azzal a zódéssel, hogy nincs Tóth Ferencnél jobb beszélő fiskális az egész országban.

Selhivás

a bérkocsitulajdonosokhoz

Értesítjük a zabátvétellel jogosu kocsitulajdonosokat, hogy az átveendő mennyiséget áruosztályunk helyben Str. General Mosoiu No. 2. zey Mihaly-u. 2.) csütörtök, péntek szombati napokon váltsák ki. A malomban levő eddigi pénztárunka szüntettük. A kiváltott zab kiadása a j is csak szombaton d. e. 8-12 óra történik.

Frontiera Kereskedelmi és Iparhá Oradea-Maro.

Most érkezett Londonból

Békebelli minőségű frack és divat angol szövetek

Raglán és télikabát szövetekben nagy választék. 2131

NÓGRÁDY JÓZSEF uri szob

a Royal mellett, Str. Rimanóczy-utca Elsőrendű szabás. Szolid

Vadászok figyelmé

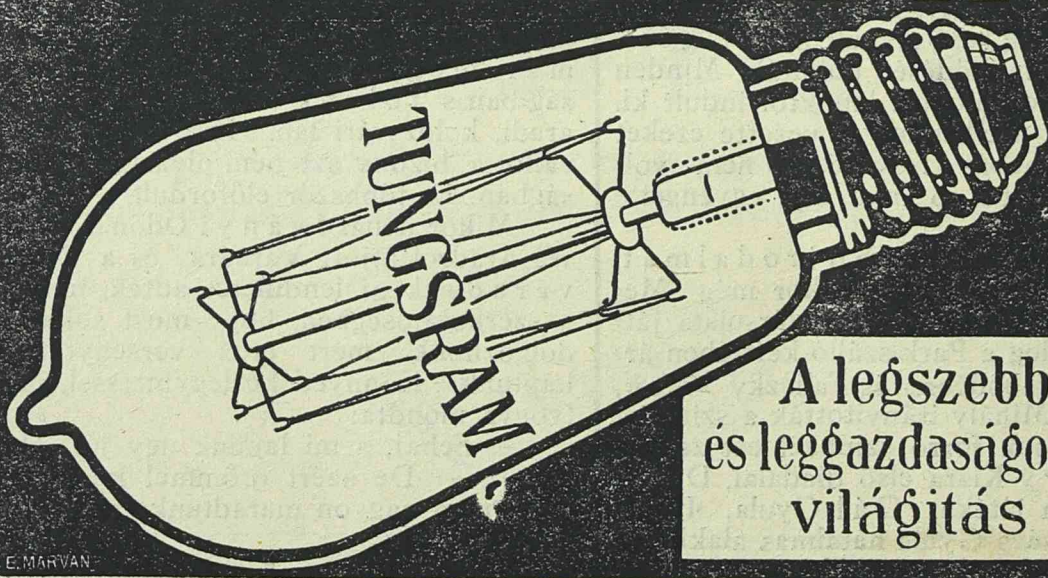
Kész Wöllerstorli vadásztöltények 100 drb ként 3 20 L

lőpor kapható

Ifj. Sonnenfeld József

Avram Jancu (Kossuth)-utca

TUNGSRAM

A legszebb és leggazdaságosabb világítás

Apponyi ötven esztendeje mondta el szűzbeszédét

Budapest, február 17. Megdagadt a Duna, szennyes áradattal ostromolja a pesti kőpartokat, amelyeken azonban nem tud elhatalmasodni. Mindössze az történt, hogy itt a pesti oldalon visszakivénják a ötvenes évek „vassermann”-ját, aki három krajcárért vitte a Donauvasser-t az első emeletre és minden további emeletnél jobb krajcárral emelte a taksát. Mi ideát pesti oldalon megvolnánk tehát még csak valahogy; de a szegény óbudaiakat negint utolérte az obligát ürgesors, amely éppen úgy kijár nekik ma, mint ötven esztendő előtt, a főváros egyesítésekor.

Most ötven esztendeje az óbudaiak érdekében nem kisebb ember emelt szót, mint Apponyi Albert gróf, kinek ez volt a legelső parlamenti szereplése. A Duna akkor is ilyen nagy volt, mint ma és a képviselőház pénzügyi izottsága a Buda, Pest és Óbuda egyesítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Létszázhetvenezernégyszázhetvenhat ember egyesült akkor Budapest fővárossá és Apponyit, az ujdonsült politikust, legelső urban Óbuda 21.846 lakosa érdekelte. Kezden ötven esztendeje ennek az első politikai szereplésnek és ugyancsak kerek fél százada annak az eseménynek is, hogy Apponyi Albert gróf a magyar képviselőházban elmondta szűzbeszédét.

Apponyi leszavaztatja a minisztert

Apponyi politikai pályája, ha nem szenzációval, hanem csak az óbudaiak védelmével indult is, nem nélkülözötte már ebben a pillanatban sem a kedvező auspiciumokat. Legelső felszólalása elegendő volt arra, hogy leszavaztassa Szápáry Gyula grófot, az akkori belügyminisztert. Az ifjú politikus sikere annál nagyobb volt, mert nem igen tartozott akkoriban a szimpatikus egyéniségek közé. Bécsi születése, atyja politikája, kálksburgi zsidó nevelése, a francia royalistákkal való közismert barátsága nem termettek számára népszerűséget akkoriban Magyarországon. Amikor 1872-ben Szentendrére Szűz Máriás lobogók alatt győzelesen vonult be, hogy átvegye a kerület mandátumát, legélesebb szemű kortársai sem sejtették meg benne az államférfit, akit ma az egész világ tisztel, Magyarország eddig legnagyobb fiának vall.

Képviselősege előtt két esztendeig a főrendek között ült és mint huszonnégy éves ifjú, itt kapta az első politikai szerepet: az akkori szokás szerint diszmagyarba öltözve vitte át a főrendek üzenetét a képviselőházba. Pulszky Ferenc sok jóakarattal, de nem minden cél nélkül így szólt a főrendek fiatal küldöttéhez:

— Gratulálok, édes öcsémuram, te szónok leszel. Valamid meg is van hozzá: szép hangod. Ez is valami. Kossuth Lajosnak is szép hangja volt.

Apponyi mint Deák-párti követ exponálta magát az óbudaiak érdekében. Szápáry Gyula gróf szembehelyezkedett Apponyi véleményével. Deák Ferenc azonban melléje állott és a huszonhat éves fiatal képviselőnek sikerült a minisztert leszavaztatni.

Szűzbeszéd a Zeneakadémiáról.

Ugyancsak 1873 februárjában mondta Apponyi Albert gróf a képviselőházban szűzbeszédét. A Zeneakadémia megvalósítása érdekében szólott és ez volt másodszor győzelme. Pedig a Zeneakadémia ügye

nem állott valami nagyon jól a magyar politikusok között. Egyszer már megbukott ez a gondolat. Az 1872-ik évi költségvetés tárgyalásánál Zsedényi Ede előadó elfogadásra ajánlotta a Zeneakadémia felállításához szükséges 30.000 forintos tételt. Sorra vonultak fel azonban ellene a szónokok: Ghyczy Kálmán, Justh József, Szontagh Pál, Wahrmann Mór, Csernátony Lajos és Simonyi Ernő, valamennyien az ország sulyos gazdasági helyzetére hivatkoztak. Csak Csengery Antal szállt sikra a Zeneakadémia érdekében, de 73 szavazattal 68 ellenében törölték a tételt.

Érthető volt ez akkor, de hogy a Zeneakadémia felállítására megvolt az akarat, mutatja, hogy az 1873-as költségvetésbe újból felvette ezt a tételt a belügyminiszter, amit a februári tárgyaláson meg is szavaztak, de Zichy Antal gróf indítványára a tételt áthelyezték a közoktatásiügyi tárca költségvetésébe. A vita rendjén, amelyben Deák Ferenc, Helfy Ignác, Jankovich Miklós és Simonffy Kálmán is résztvettek, mondta el szűzbeszédét Apponyi és rendkívüli hatást váltott ki.

Beszédében következett arra, hogy Európa minden polgárasult államában, sőt Amerikában is tetemes állami segítségével részesül a zene. Ennek a gyakorlatnak általánossága azt bizonyítja, hogy a zene istápolása csakugyan állami feladat, amelyet nálunk sem szabad elhanyagolni. Világszerte elismert tény — folytatta azután —, hogy a zenére való képesség a magyar nemzetben igen nagy mértékben megvan. Jelenleg azonban megfelelő zeneintézet hiányában csupán a természeti képesség van meg sokakban, akik nemcsak kiképzetés, de rendszeres állás elnyerése céljából is külföldre kénytelenek menni. A felállítandó Zeneakadémia kétös irányban vetne véget a kifelé vonzó áramlatnak. Egyfelől tehetségesebb ifjaink itthon nyerhetnének kiképzést, másfelől pedig a kiképzett erők itthon juthatnának alkalmazáshoz.

A fiatal szónok szűzbeszéde magával ragadta a hallgatóságot, amely lelkesen megtapsolta a magas szárnyalású, pompásan előadott beszédet. Maga Deák Ferenc, aki pedig nem látta Apponyiban a maga liberális politikájának őszinte hívét, állva tapsolt és a nyílt ülésen magához ölelte a fiatal mágna.

A Zeneakadémia pedig megvalósult, hatalmas fejlődésen ment át és Apponyi Albert gróf kultuszministersége alatt költözött be Liszt Ferenc téri díszes palotájába.

A sikerek utja.

Apponyi haladt tovább a szónoki sikerek útján. És tényleg, ezek a sikerek mindig inkább a szónoké, mint a politikusé voltak; mig nem elérkezett ma az idő, amikor általános tisztelet fogadja minden megnyilatkozását. Alig távolodott el kissé a kulturális kérdéstről mondott szűzbeszéd őszinte sikerétől, eszükbe jut az emberek nevelése és Montalambert marquis-hoz, a francia katolikusok vezéréhez való erőteljes barátsága és mint a „rendi reakció csábos ékesszólású tribunját” kezelik. Politikai ideálját Montalambert-ben látták, aki a Falloux oktatási törvényéről szóló vitában azt a híres kijelentést tette, hogy „a tanítók erkölcsrontó és anarchikus hadseregével szemben a papság hadseregét kell szembeállítani.” Apponyi azonban finomabb és előkelőbb volt mindig, mint politikai mestere. Bár az út, amelyen évtizedeken át haladt, nem volt a demokrácia és a liberalizmus igazi útja, szónoki előkelősége demokratikus tömegeket és

liberális csoportokat is le tudott nyügözni. A Zeneakadémiáról tartott beszédétől a trianoni komor, fájdalomba-vesző sikerig mérhetetlen tömege áll mögötte a klasszikus szónoki remekműveknek.

El kellett jönni azonban a háboru bukásának, az összeomlásnak és el kellett jönnie a reakciónak. Az egyik szenvedésekkel edzette meg Apponyit, a másik kiváltotta belőle az igazi, a nemes, a bölcs konzervatív politikust, aki hullámzó és tévelygő korszakok szilárd partján áll és igazságot oszt.

Jól és olcsón vásárolhat
Witraelnél
Str. Avram Ianku (Kossuth-u.) 5.

Vászon Schiffon Cárna-batizsi Damászi Köpper	Velour Szövet Flanel Zsinor barchet Angot zefli
--	---

Cipőváznak és belésnek legolcsóbban.

Butort
ha olcsót és jót akar, keresse fel bizalommal
GRÜNSTEIN
műasztalos, Szent László (Kőrös-utca) 9. szám.
Asztalos munkákat jutányos áron készítek.

Ce 66 mint bárhol
frissen érkezett
McKelin Cable
autóummik eredeti gyártárban
minden méretben. — Ugyanott
könyű benzín és olaj kapható.
ANDRISKA ÉS ROSENBAUM
Str. Calvin (Ritók Zsigmond-u.) 15.
Telefon 209. Telefon 209.

Férfi, női és gyermek
**próba-
babák**
kaphatók a Spitzer-féle asztalos-
telepen, Jókai Mór-utca.
Eladás csak a délelőtti órákban

RATII BEER TESTVÉREK
ada Josif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1. szám alatt.

**Alpacca evőeszközök és
disztárgyak nagybani eladása.**

Villanyvilágítás a Törkölymérő dülön.

A szőlődombok az utóbbi években meg-népesedtek. Előkei úri családok laknak a régi nyaralókban. Az elhanyagolt szőlők, nyaralók új gazdát cseréltek, akik felépítik a duledező házakat s kényelmet teremtenek nyári üdülésre. Egy új világ, új városrész fejlődött ki a dombokon, állandó lakosokká váltak a nyaralók, melyeknek lakossága ezidőszerint megminda a kényelmet nélkülözni kénytelen, amit a város nyújt, vízvezeteket, villanyt, telefont. A vízvezeték felvezetéséről a vízművek mai állapotában beszélni sem lehet, a telefon kivezetése is nehézségekbe ütközik, de végtelen sokat fog jelenteni a családok részére, ha a villanyvilágítást nyújtani fogja a városi villamosmű. Bazili Mihály a villamosmű igazgatója teljes megelégedéssel és a legjobb indíttal fogadja a Törkölymérő dülön nyaralók azon kérését, hogy a villanyvilágítás kivezetéséhez járuljon hozzá. A tudószanatoriumig van kivezetve a villany és csak arról volna szó tenát, hogy a körülfekvő szőlők lakásaiban felvezessék. Dr. Somogyi Ödön szőlőbirtokos, ügyvéd kezdte meg a mozgalmat a butokosság között, hogy meg a tavaszon a villanyvilágítást bevezessék a Törkölymérő dülő lakásaiba. A villamosmű kizáróan azt a fenetést írta elő, hogy minden háztulajdonos vezettesse be az egész környéken, mert így a költségek is aránylagosan megoszlanak. A vezeték felállítására nem kerül aránylag sokba, néhány ezer leutól van szó. A villamosmű igazgatósága előre kijelentette, hogy minden időkre kizárja a villany bevezetésből azokat a házakat, melyek most nem írják alá a kérényt, nem vezetik be azert, hogy a vezeték költségeiből kivonják magukat. A Törkölymérő dülő egyik részén, a Szóke Sándor bankigazgató szőlőjeig telefon oszlopok vannak használaton kívül, amelyeket esetleg megválthatnak a postátul villanyvezeték céljaira és Szóke Sándor kijelentette, hogy a közérdek szempontjából hajlandó lemondani felállítandó telefonjáról, ha ezzel a környék lakosságának szíveséget tesz s a telefon oszlopokat villanyvezeték céljára megváltják. A mozgalom ma abban a stádiumban van, hogy dr. Somodi Ödön, a villanyvezeték felállításának kérvényére az aláírókat gyűjti össze a tudószanatorium környéken levő szőlők tulajdonosai között és a lakosság remélheti, hogy tavaszra a villanyt be fogják kapcsolni a dülő legvégső szőlőjéig.

Ötszáz család vándorol ki Braziliába.

Városvégi szegény embereket kerülget a kivándorlási ügynök. Soha se hallották a hírt s mégis megtalálja őket az amerikai ügynökség levele.

Kifele készülnek az elhelyezkedni nem tudó emberek, a gazdasági viszonyok nyomása alatt letörtek, az életstandardjukban megcsónkultak, hívja őket a távol messze fekvő világ rész, az álmok hazája, a szörnyű emberevő Amerika. Ahonnan meséket hoznak, akik megszabadultak a pokolból, dollárokat mutogatnak, földet, házakat vásárolnak, dugaszban tartogatják jó valutáikat. Ezek a nagy kerítők akaratlanul is nyugtalanítók, ezek azok, akiknek sikerült és azt a hitet keltik, hogy mindenki boldogul, aki kivándorol. Ők élnek, boldogultak és beszélnek, de hallgat a sok ezer tönkrement, elpusztult, elbetegesedett, roncsos lett kivándorló, akiket megevett az amerikai bánya, a felhőkarcoló élete, az ültetvények forrósága és a kizsákmányolás.

Most Brazília van soron, az kíván áldozatokat Romániából. Kik mennek oda, miért, ez vezetett minket a hegyek közé, fel az esőáztatta házikók közé, ahol a tél

betegségeitől köhécselnek az emberek s lázasak az arcok. Alacsony kis pajta, bent öregek és fiatalok kártyáznak, künn a sár, ragadós sár és lassan hull az eső.

— Minket, mondja egy piros arcú fiatal, Braziliába visznek. Levelet kaptunk dr. H. Gyulától Déváról, aki Braziliából jött s levelet küldött. Ötszáz családra van szükség, ennyi mehet, megengedi a brazil kormány s nem tesz ellene kifogást a román kormány. Csak ennyien mehetünk. Megyünk is. Utlevélről az ügynök gondoskodik, vasutáról is, hajóról is. Ott dolgozni fogunk, mezei munkára szerződtek, egy évre, rendes ellátás mellett. Azután az állam lakást épít minden családnak és husz hold földet ad ingyen, de ott kell lakni tíz évig.

— Tudják, hogy milyen munkára szerződtek magukat?

— Nem tudjuk. Mezei munkára. Azt írja, hogy az éghajlat jó és kibírjuk a meleget.

— Brazília forró éghajlatu ország, egyes részein tűrhetetlen a meleg. Azt hiszem, cukor és kávé ültetvényekre viszik magukat, ott pedig európai ember elpusztul. Miért mennek ki?

Mit csinálunk itt pénz nélkül, munka nélkül, földet nem kapunk, a nyomorúság hajt ki bennünket. Amit tudunk dolgozni annak itt hasznát nem vehetjük, a nyelvet se tudjuk. Jönnek velünk románok is, akik reformátussá lesznek, hogy utlevélet kaphassanak. Azért arra gondolunk, hogy egy kis pénzt szerzünk s hazahozzuk. Hátha nekünk is sikerül.

Új emberek jönnek, gondterhelt arccal néznek össze.

* Férfiöltöny szövetek, női kabát-kosztüm és ruhaszövetek óriási választékban a Körösparti Áruházban, mely cég már a békében híressé vált utólérhetetlen olcsó áraitól. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* Manometer! (fesz mérő) Minden műszerész és ezen szakba vágó munkálátokat, javításokat olcsón eszközöl Rajz Andor elektro és precízió mechanikus Teleki-utca 16. sz. Orvosi műszerek eladók. teljes felszerelés olcsón.

* Poloskalrtó Noxin biztos szer. Ára 10 lel. Kapható kizárólag Parkas István „Apolló” drogueria Nagyvárad.

* „OLLA” gummi a legtokéletesebb.

A t. közönség szíves figyelmébe ajánljuk H A V A S és R E U N F E L D Nagyvárad és Bihar megye legjobb és legolcsóbb posztó- és bélésáru rak-tárát Nagy Sándor-utca 4. Dus választék mindenremű külföldi szövetekben.

* Ingyen temetéseket nem ígérünk ugyan, de azért temetésrendezéseket a kívánt színű lovakkal, hullaszállításokat és exhumálásokat a legpontosabb eljárás mellett és a legolcsóbb árban mi vállalunk és végzünk. Továbbá koporsók, szemfedők és más temetkezési cikkek is nálunk szerkezethetők be a legmérsékeltebb árban. Hivatalkokat, vasutasokat és postásokat még külön árengedményben részesítünk. „Szent László” temetkezési vállalat Teleki-utca 34. szám.

* Széltől, hidegtől kiült vörös arcra, kézre, szeplő, mltesser pattanások ellen legjobb gyors hatású biztos szer az YPO krém. Ára 15 lel. Diszkrét postaszétküldés. Kapható: Parkas István „Apolló” drogueria Nagyvárad.

Zsoldos Tanintézet

Budapest, VII. Dohány-utca 84. :: Telefon J. 124-47.

A legjobban készít elő magánvizsgákra

Keresek technikailag képzett szakembert

aki segítségemre volna abban, hogy a város belte ületén levő üzlethelyiséget a tulajdonomban levő villanymotorokkal produktív és hasznosító ipari üzemmé rendezzem be. Tőkét én adok, az illetőtől csupán alkalmas ideát és hozzáértést várok. Írásbeli ajánatokat »Jó idea« jeligével a Hegedüs Hirlapirodába kérek.

Schvarcz Lajos

u i szobó

Str. Postei (Uri-utca) 2

Dombornyomásu névjegyeket

monogrammos és szöveges
levélpapírokat, pecset-
bélyegeket, címkéket
gyönyörű kivitelben készít

„Sunfield”
domborműnyomda

Oradea-Mare - Nagyvárad

Vlahuta (Szt. János)-u. 29.

Lisztet fűszert, főzeléket beszerezhet
ROSENBERG liszt és fűszer üzletében, Pável-utca 18. szám

olcsón

Asszonyoknak

Nagy szó a fátýolviselőtről és a modern, alkalmi fejdíszekről

A fátýol mindig fontos kellékét képezte a női életnek, mióta az asszony nem elégszik meg a természetes és született szépségével, de testi előnyök tudatos, prononszirozásával aláfesteni tölti azt. Tény, hogy a fátýol, mint toilettékellék, a háttérbe szorul, valamely divat-tirannus önfelfolytán, de a száműző uralma nem tarthat örökké. A fátýol — ez a markáns szépségek díszkötője és fogyatékos kellemek gyöngéd kiegyenlítője — hováhamar annál nagyobb diadallal trónol a színpadon, a kreol és csillogóan fehér homlokán.

Intertetésünk keretében igyekezzünk tájékoztatást adni a fátýol legújabb viselő-módjáról és az alkalmi fejdíszekről, melyből a divatos arcátýolnak állnia kell.

Felvágynánt legelőbbis leszögezzük, hogy a fátýol ma viselt fátýla fölszabadítja magát minden szokás-törvény alól, sőt éppen eredeti alkalmával, használatának minél különlegesebb és eredetibb módjával tűnik ki. Az arc elé feszített, a szem körül lerögzített fátýol csupán a divatját soha nem elmulasztó férfikalap forma alkatrészévé korlátozódik, míg a merész, változatos és némileg ünnepekre alkalmas fátýol-complémentaireje az egyéni szépségannyi nüanszának ad helyet. Alább közöttük válogatunk néhányat, melyek szolgáljon önmagáért magyarázatokká.

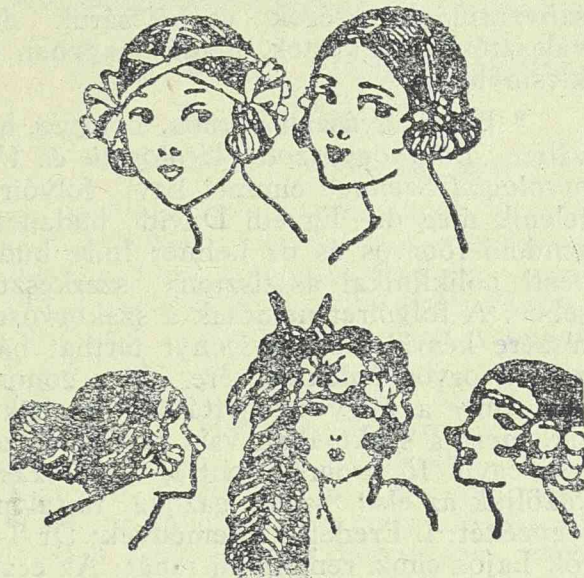
a) figura keskeny, hosszukás arcot fedő, melynek élelt oldalt lebukó kalapforma igyekszik — igen helyesen — tetszetősre hangsúlyozni a fátýol, melyet hozzá a megfelelő leleményesség jellemel: szintén az arc némi kiszélesítésére törekve megemelve a kalap lenyuló peremét egy csokor tűzéssel, mely aztán vállra hullik, hogy ilyen elhelyezéssel alkalmazásának kényszerű voltát egész egybevéve harmonikus benyomást kelt és a fátýol életről érvényre-juttatni egy különben — helytelenül alkalmazott fátýollal — véznának látszó arcot.

b) figura kissé túlzott, a fátýol viselő női arcot fedő, mely a képen feltüntetett kalap és fátýolviselőt kívánja meg. Itt a fátýol széles, átlósan körbejárva a fejet, az arcot, mely közlül foglal helyet, épp ezért keskenyen keskenyebbnek tűnteti föl. Hozzájárul az így már előkészített illúzióhoz a két oldalt elhelyezett tűzék, mely vertikális vonalával mindig átjárja a túlgömbölyű arcot. A fátýolviselőt utóbbi módjánál nem elfelejtendő, hogy a túll, illuzionizáló malin-anyag földje az állat, mely korputens és többnyire túltengő és az összbenyomást kellemetlenül zavaró.

c) ábra normális, sem túlszűk, sem túlszéles arcot mutat, mely épp ezért megengedhet magának bármely egyéni fátýol-invenciót. Utmutatásképp megjegyezzük, hogy a párisi és bécsi szépek kedveltebb fátýolviselője a török nők feredse-jére emlékeztető, himzett túllkendő, mely ugy szélében, a hosszában igyekszik a vonalak kiegyenlítő léleket eleget tenni.

A fátýolok legújabb — s kétségkívül legesszébb — viselési módjai után térjünk át azonban a modern fejdíszekre, melyeknek megválasztása — a hajfésülés mellett — valóban könnyű feladat. Elsősorban, mert ma a nők teljes része egyszerűen megvált természetes szépségétől, másodsorban, mert a hosszú és kurták díszítése lényegesen eltérő elveken alapul. Először is, a fátýol viselője, hogy a rövidre nyírott fátýol csupán addig tarthat számot a kívánt díszítősségre, míg nem hivatkozik masculin-ere-

lyességével, vagyis: míg mindenek leszámításával mégis a hosszú haj benyomását kelti. Épp ezért a rövid haját nem szabad fölül kurtára nyírni, sem pedig hátul laposra leszorítani. A rövid hajviselőt követői jól teszik, ha az alkalmi fejdíszeket ez elv szerint választják meg. Második ábránk a) b) és c) figurái szolgáljanak itt magyarázatként.

Az a) minta rövid-haju, alig fodorított fiatal felet mutat, melyen a kereszt-pántok s a fül felett kötött csokrok leplezik a haj hiányzó dudorulatait. A b) ábra szintén fölül teljesen fodorítatlan hajviselőt illusztrál, mely fül magasságban erősen bekanyarodik és a rózsza, szalag, vagy egyéb díszek segítségével egy század-középi frizura illúzióját kelti. A c) figuránál ugyanez az eset, itt csupán egy fém, vagy fémszalag abroncs járul a dusabb fejdíszhez, mely valamely ünnepélyesebb öltözet járulaka. Az a) és d) minták hosszuhaját igényelnek, melyet legújabbban mereven kiugró konty jellemez. A fej ékességét itt a szükség és a hajállomány esetleges fogyatékoságai szabják meg. A d) ábra dus, a c) minta leplezni-valóbb és ritkább haj-anyag ügyes elrendezési és díszítési módját körvonalozza.

3-as ábránk az estélyi fejdíszek ügyes alkalmazásáról nyújt tájékoztatást. Az itt feltüntetett díszek úgy rövid, mint hosszú hajnál egyaránt könnyen alkalmazhatók.

Alkatrészük lényege a fémszál, gyöngy, fémszálakból készült sodrony, toll, szalag és valamennyi öltözködési kellék. A teljesen ritka, szegényes hajállomány turbánszerűleg kötött, kócsag, vagy ragasztott toll-kombinációval összeállított tűzékkel kíván.

Visszatérve az első ábra fátýol anyagára, megnyugtathatjuk a divat aggodalmasait, hogy eltérést csupán az alkalmazási mód mutat, míg az előállított cikk kelléke változatlanul kitart a himzett vagy himzetlen túll, malin, selyem-musselin, illusion és hálósövet mellett.

A fátýolviselőt hygiénikus szempontból kozmetikai rovatunkban fogjuk megvilágítani.

A nő mint kozmetikus

(Az arcóról általában.)

Ahoz, hogy valamely arcórát szépségnek mondjunk, közönségesen megkívánjuk tőle, hogy tiszta, gyöngy, üde, áttetsző fényű, sima puha és rugalmas legyen. Mint láthatjuk tehát, épp elég a föltételekből, melyeknek összetalálkozása képezné aztán a szép arcórát ideálját. Kérdés, hogy van-e egyáltalán olyan teint, mely a felsorolt előnyök valamennyiét

magában egyesítené s ha van, miféle elbánást igényel, hogy azokat meg is tarthassa?

A föltett kérdésre — igen ritka kivétellel — tagadólag kell felelnünk. Általában a legtetszetősebb arcór is — közeli szemléletre — az apró fogyatékok számtalanját árulja el. A teint — ugye lehet — sima, puha és tiszta, de apró foltok, lencsék, vagy tág porusok zavarják egyöntetűségét, avagy ha mindezek semmi kívánni-valót nem hagynak fenn, úgy maga az arcór alap-állománya vastagabb és zsírosabb stb.

Nem szabad tehát egyoldalú álláspontra helyezkedve kimondani, hogy a szép teint kizárólag ehhez, vagy ahhoz a tulajdonsághoz van kötve. Lehetnek nők, kiknek vastagabb s ugyanakkor valamivel molyhosabb arcórjuk igen előnyösen hat, mert többnyire megfelel tulajdonosuk egyéni sajátosságának. Az arcór ápolásának célja tulajdonképp csak arra szorítkozzék, hogy azt egészségesen megtartsa és megszabadítsa a szembeötlő szépséghibáktól.

Ez utóbbiak többnyire beteges tünetek, melyeknek leküzdésére később fogunk kiterjeszkedni. Egyelőre maradunk az egészséges arcóránál, mely szintén igényel bizonyos ápolást, hogy üdőségét, frissességét el ne veszítse. Mint föltétlen célra vezető eszközöket, a masszázst, gőzölést, villanyozást, légfürdőt és gyakori egész-fürdést ajánlhatjuk. Magától értetődik, hogy a helyes táplálkozás, a piperecikkek és szappanok gondos megválasztása elengedhetetlen szükségletek a megfelelő talaj előkészítéséhez. Épp ezért különös gond fordítandó az emésztés zavartalan voltára, a gyomor rendes működésére, a nehézség, túlságosan fűszeres, ecetes és zsíros ételek kerülésére és a naponként kétszer való tüzetes tisztálkodásra.

A mosdóvíz, melyet e célra használunk, ne legyen sem túlhideg, se meleg. Előbbi az arcórát károsítja, eldurvítja, állandó hámlásban tartja, utóbbi pedig idő előtt megráncosítja és elhervesztja. Leghelyesebb forrást, de a test hőmérsékletéig hűlni hagyott vízben mosni az arcot, kevéske borax hozzáadása után, mely az ásványtartalmu vizet lágyabbá teszi. Az illatos ecetek csupán fényűzési, de nem szükségleti kellékei a mosdóvíznek.

Amint azonban általa nyerünk, egykönnyen ismét el is veszíthetjük rossz szappanok használatával. A szappan megválasztásánál főelv, hogy az neutrális legyen, vagyis: nem szabad sem szabad alkálit, sem mérgező alkatrészeket tartalmaznia.

Az égést, bőrvizsketést, állandó hámlást okozó szappanokat dobjuk félre minden gondolkodás nélkül. Ezek többet árthatnak, mint amennyi eredményt hónapok következetes kezelésével használhatunk. A jó szappan könnyen és bővebb habzik, használat után ropogva és simán távolodik le az arcóról s kellemes, üde érzést hagy hátra.

Kivül még egy elengedhetetlen járulék van a mosdóasztalnak s ez: a dörzskétyű. Célja az, hogy az arcóróról — nem tulerős, ám elég elég erővel — horzsolással eltávolítsa az elhalt sejteket, faggyút, a fáradt pudert s legfőképp a manap általános használt kendőzőszereket. A dörzskétyűt legjobb házilag kötni, nem vastag és nem is túlvékony harangcérnából, a csukló bőségére kezdve s az ujjak hegyénél fokozatosan elfogyasztva. Az ily módon készült keztű érdekesebb s tartósabb is a készenvett bolti frottír-ruhánál. A dörzskétyűnél meg kell jegyeznünk még, hogy azt használat után napon ki kell szárítani s hetenkint legalább egyszer gondosan kifőzni, hogy a nedvességben tenyésző mikrobáktól megszabadítsuk.

(Közleményünk folytatása a jövő vasárnapi számban.)

* **Mindenkinek érdeke felkeresni a Körösparti Áruházat, a cég békeminőségű cseh gyártmányú vásznak, schiffonokat, rumburgi céna vásznak, damaszt árúkat, nagy mennyiségben tart raktáron, olcsó árai utólérhetetlenek. Tisztviselőknek ezen árakból is árkedvezmény.**

* **Mielőtt ruhaszükségletét beszerezné, saját érdekében ajánljuk, hogy vétel kötelezettség nélkül tekintse meg a szolid, olcsó árai elismert SZÉKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház tavaszi férfi szövet-különlegességeiből dusan felszerelt raktárát.**

Az első üzlet

Ami Acsopusból kimaradt

Kezdetben, miután isten a világot megteremtette, a veréb sem volt az a gondterhes, szürke proletár, aki most. Éneklő madár volt, akár a rigó, vagy a csíz. Szívét nagy és tiszta érzések dobogtatták és a tavaszba borult mindenséget csak arravalónak gondolta, hogy ő szünet nélkül daloljon róla. A mogoró-bokor ágának hegyéről, mely éppen csak hogy meglibbent alatta, mintha enyhe és kellemes forrongás szaladt volna át rajta: — külön elintéznivalója volt a pirkadó nappal, az alkonyat lila párázatával, a megrezzelő fa'ombokkal, a természet csöndjével és rejtelmes zsongásával. Torkából trillázó gyöngyözéssel ömlött a dal, oly részeg önfeledtséggel, hogy néha ha'álós fáradtan, de boldog kielégültséggel aludt el utána.

Peddig már akkor sem volt minden gond és baj nélkül a veréb, amit megmagyaráz az, hogy művész volt és nő. Felesége sem volt ugyan mindennapi példánya fájának és nemének, fejével, természetesen, még sem verhetette ki a női megértés és intelligencia legmagasabb plafonját. Nem értette meg, ha férje oly kiváló ember, amilyennek mondják, miért kell neki, a nőnek, abban az egyetlen szürke kosztümben szerénykednie, holott más asszonyoknak sokkal pompásabb ruhára is te'ik.

— Nézd meg a sárgarigó feleségét, — mondta férjének — már megint micsoda ragyogó, sárga gábardin-ruhája van. Csak én járok tulajdon abban a kopott rongyban, amit még a mamától kaptam.

— Ilyen nehéz időkben — válaszolt a veréb — már az is becsületére válik a férfinak, ha tisztességesen eltartja a családját.

Ezek a csa'ádi jelenetek mélyen bántották a verebet és ilyenkor fejét bögyébe hajlítva, némán gubbasztott az ág hegyén. Egy ilyen pillanatban talált rá a szarka, akinek miután kérdezte, a veréb őszintén megmondta, hogy szegénysége bántja. Tulajdonképpen kölcsön akart kérni a veréb, amiben már meglehetősen gyakorlata volt, de a szarka megelőzte. A veréb ugyanis azzal kezdte, hogy mily elbűvölő dalt szerzett legutóbb a szitakötő finom, kék szárnyáról, mire a szarka, anélkül, hogy a dalra kíváncsi lett volna, azt kérdezte:

— Mennyit kerestél vele?

— Semmit, — válaszolt egyszerűen a veréb.

— Jó alak vagy, — mondta kedélyesen a szarka.

— Na várj, én megpróbálok segíteni rajtad. Tudod, hogy börzebizományi irodát nyitottam.

— És hogyan akarsz segíteni rajtam?

— Szállj be valamibe.

— Beszálljak? . . .

— Az. Például Roska-Zentányiba.

— Roska . . . ?

— Abba. Azt se tudod, mi az? Az egy papír a tözsdén. Ideadod nekem a pénzt, én megveszem a papírt és ha fölmege az ára, akkor nyertél.

— Érdekes. De hiszen nekem egy fillérem sincsen.

— Az baj, — csóválta fejét a szarka. — Hát tudod mit? Lásd, hogy barátod vagyok. Megcsinálom én neked pénzt nélkül is, — legfeljebb kosztipénzt fizetsz. Holnap veszek neked egy kötést és amit nyersz, azt megkapod tőlem.

— Ajaj! — mondta a veréb.

— Mit jajgatsz! — méltatlankodott a szarka. Azt hiszed, megloplak? Hát megloplak, az igaz. Anélkül egyáltalán nem megy. De azért jut neked is.

— Akkor beszállok, — mondta méltóságát teljesen a veréb és egy vigat, kacskaringósat fütyentett egy arra szálló dongó után.

A szarka másnap megvette a Roskazentányit és a veréb nyolcvanezer árpaszemet nyert rajta. Bűsz-

kébb volt, mikor hazavitte a feleségének, mintha összes dalainak gyűjteményét adta volna át békebeli papíron és bőrkötésben.

Diktum-faktum, erger-berger: nincs tovább.

A veréb üzletet kötött — és többé nem énekel.

* **SZÉKELY** Kossuth-utca 5. szám alatti posztóáruház tulajdonosa értesíti a t. vásárló közönséget, hogy tavaszi öltöny szövetkülönlegességek és bélésárak dus választékban érkeztek. Eladás nagyban és kicsinyben.

* **Bőrgyógyászati szemle.** Február havában „Bőrgyógyászati, Urológiai és Venerológiai Szemle” címmel havi folyóirat jelenik meg dr. Egyedi Dávid budapesti rendelő főorvos és dr. Lehner Imre budapesti poliklinikai asszisztens szerkesztésében. A folyóirat nemcsak a szakorvosok részére készül, hanem igényt tarthat bármelyik orvos érdeklődésére, aki a gonorrhea, vagy a hűgy gyógyításával foglalkozik, mert a szakmában való továbbképzés lesz egyik fő programpontja. Tájékozásként közöljük az első szám gazdag tartalmát: I. Eredeti közlemények: Dr. Török Lajos címz. rendkívüli tanár: Az eccezmáról. Dr. Unterberg Hugó egy. magántanár: A hólyag-daganatok műtéti kezelése. Dr. Egyedi Dávid: A hűgyutak s a függelék szervek gonorrhéa megbetegedései és ezek gyógyítása. Dr. Lehner Imre: Az eccezmá gyógyítása. II. Betegbemutatás: Dr. Seemann Dezső: Körömrhichophytiasis esete. Dr. Linhardt Alfréd: Miliaris tbc. és prosztata. III. Irodalmi áttekintés: IV. Referátumok. V. Könyvismertetés. VI. Szerk. üzenetek. A lap előfizetési ára egész évre 200 lei. Megrendelhető Rigler J. Ede papírneműgyár Rt-nál Oradea-Mare. Str. Regele Ferdinand No. 7.

* **Nem kell utlevél, vizum Budapestre.** Levélben adott megbízás alapján minden ügyét gyorsan, pontosan, olcsón elintézi, eredményről levélben referál Kulhánek Ferenc tudósító irodája Budapest IX. Bakács-tér 4. II. em. 18. Telefon: József 33—79.

* **Ha igazán jó haskötőt akar,** csakis Kováts Sándorné orvosi haskötő készítőnél (Nilgész-telep, a pályaudvarral szemben) rendeljen. Legujabb eredeti forma, jó alakot ad, kényelmes. Könnyű házi haskötő 250 leitől kezdve. Saját tálmány, törvényesen védve.

* **Ingyen temetés.** A keresztény közönség szíves tudomására hozom hogy felszereléseim átalakításával rendben vagyok, temetéseket szürke levakkal végeztetem. Méltánylást érdemlő eseteknél a szegény sersu családok csak a kész árut fizetik, a temetést ingyen kapják. Koszoruk már 55 leitől kezdve kaphatók. A részletek megbeszélésére kérem irodámban felkeresni, a vaskereskedésemben külön osztály. Tisz-

telettel Germán Károly utóda „Keresztény temetkezési intézet” Oradea-Mare, Sas-passage.

Angol-francia zephireből

uri fehéernemiek

méret után

Róth M. M.

cégnél, Mária királyné

5. sz.

Telefon 8.

Uri szabó

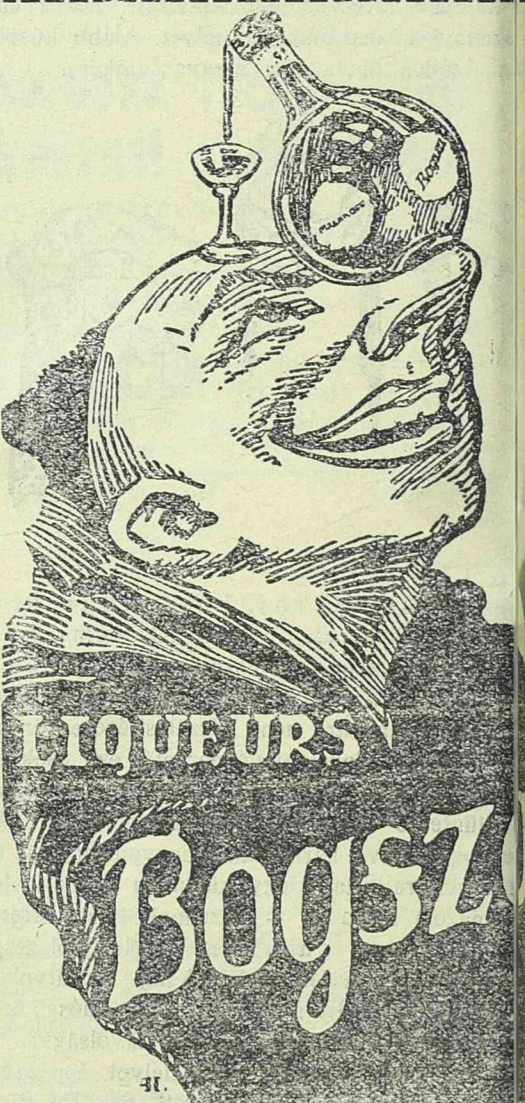
üzletemet megnyitottam.

Elsőrangú munka, pontos

kiszolgálás, szolid árak!

Schwartz M.

Avram Janku (Kossuth Lajos) utca 1 sz.

? BON-MARCHE

Linoleum

67 cm. méterje	—	—	—	95 Lei
90 "	"	—	—	135 Lei
100 "	"	—	—	150 Lei
115 "	"	—	—	180 Lei
135 "	"	—	—	190 Lei

Viaszos vászon

78 cm. méterje	—	—	—	110 Lei
100 "	"	—	—	140 Lei
115 "	"	—	—	161 Lei
85—115 terítők	—	—	—	147 Lei
100—130 "	—	—	—	191 Lei

Szövet szőnyeg

70 cm méterje	—	—	—	100 Lei
90 "	"	—	—	130 Lei
Gummi kabát	—	—	—	750 Lei
Bőrvászon 120 cm. méterje	—	—	—	129 Lei

Haas Lipót
Oradea-Mare, Nagyvárad

Ezenkívül nagy választék ebédli szőnyegek, linolenm teljes szoba bevonásához, gummi- és celluloid áru stb.

Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 5. szám

Peter prefektus marad

Bánás László nagy technikára, művészi tudásra és tehetségre valló zongorajátéka fejezte be a jól sikerült előadást.

Megalakult a reform-párt

A budapesti liberális lapok hírei szerint Andrassy Gyula gróf bejelentette, hogy lemond mandátumáról és visszavonul a politikától. Az újságírók kérdésére Andrassy nyilatkozott s azt mondta, hogy jövőre nézve nincsenek tervei. A párt tagjainak véleményét és szándékát sem ismeri. Tudja, hogy fantasztikus hírek keringenek róla, de azokból egy szó sem igaz. Nem felel meg a valóságnak az a hír — ugymond, — hogy a kormány pártból kilépek, mert benne sem voltam.

— Épp úgy nem igaz az sem, hogy Hallerrel, Friedrich-*kel* tárgyaltam volna. Különben is nem az erők decentralizációjának, hanem koncentrációjának vagyok barátja. Egyetlen cél lebeg előttem, a keresztény erők egyesítése.

A reformpárt, hosszú vajadás után hat radikális képviselőből megalakult. Az első ülésen Giesswein Sándor elnökkölt. Nagy meglepetést keltett Rassay felszólalása, aki azt az észrevételét fejezte ki, hogy az utóbbi időben tanusított szereplését a radikális ellenzék nem helyesli. Ezzel az értekezletet otthagytta Rassay. Egyelőre a reformpárt tizenkét tagra számíthat.

**Metzner Lajos festő
és Rubleczy Géza szobrász
kiállítása**

Képkiallításaink sorozatában is reprezentális hely illeti Metzner Lajost, a ki való ismert nevü erdélyi művészt.

A vármegveház nagytermében holnap megnyíló képzállitás többnek ígerkezik, mint folytatásnak az idei bő sorozatban Metzner Lajos komoly és objektív ítélettel olyan piktor, kit egyénileg kell értékelni. Erőtéljes, hatásos, portrékban különösen izmos festőnek mutatkozott be a kolozsvári művész, de plenairjei értékben csöppet sem említhetők utólag. Az elmélyülő, mélyen járó s néző festők közé tartozik Metzner Lajos, tanulmányai ígeretes alkotások. Kisérő társa a nemes tehetségű szobrász: Rubleczky Géza bronz és márvány-szobrokat hozott a váradi publikum elé. Kompozíciói frissek, eredetiek és egy nagyvonalu út állomását jelzik.

A sorozatos és sok színű, mazgalmas nagyváradi vernisszagok között örömdetes alkalom beszámolni Metzner Lajos és Rubleczy Géza kiállításáról. A tárlat részletesebb ismertetésére különben még visszatérünk.

A nagyközönség megelégedéssel fogadja a miniszter kijelentését. A folytonos prefektusi válsághírek nincsenek előnyére a prefektusi állás megkövetelte presztízsének. Peter Julian személye egyébként is rokonszenves és közbecsült a vármegye és város társadalma előtt és távozását őszinte sajnálkozással látnák. A miniszter kijelentéseiből azt a meggyőződést merítjük, hogy a miniszternek a prefektusi állás körül felburjánzott ellentéteket sikerült szerencsés tapintattal eliminálnia.

Megnyilt a Mfklós Jutka műterem

Alig pár napja, hogy a Miklós Jutka műterem ismét a közönség rendelkezésére áll és máris nagy számmal keresi fel a közönség a kényelmes, elegáns és a legújabb technikai eszközökkel felszerelt műtermet.

Weisz Gyula, ki üzletvezetői minőségben a felvételeket eszközözi, már az eddig kikerült fényképekkel is tanuielét adta kiváló szaktudásának és fejlett művészi ízlésének. Méltó feltűnést keltettek a Weisseltyp fényképek is (törv. védve), melynek kizárólagos előállítási joga Románia részére a Miklós Jutka műterem tulajdona.

Egyébként a jövő hét elején a város különböző pontjain olyan képek fognak megjelenni a kirakatokban, melyek méltóan dokumentálják majd azt a stílusos és művészi munkát, amit a műterem produkál.

Felvételek minden nap 9 órától este 6-ig eszközöltnék.

LONGINES **OMEGA**
Ékszervásárlók figyelmébe!
Arany- és ezüstékszerekben, specialis
műipari ajándéktárgyakban Koiozevár
legjobb felszerelt áruháza
Fenyő és Braunfeld
világvárosi ékszerüzlete Főter 15.
Telefon 6-43. Állandó ujdonságok
Tekintse meg kirakatunkat raktárunkat és áruinkat.
Schaffhausen Arany, ezüst, acélórák

FRANCIA
nyelv gyakorlása céljából
társalgatón
„Convenant”
jelige alatt a kiadóban
partnert keresek

„APOLLÓ” MOZGÓSZÍNHÁZ.

Hétfődi — csütörtöki

Trenk báró

Trenk Ferenc báró élete egy regényes szerelmi történet keretében. — A bécsi Bugyori eredeti termei, Mária Terézia szobái és bútorai a Schönbrunni kastély és annak híres parkja, elsőrendű látványosság!

Különösen Nagyvárad gyáripárát ér-
k közléről, valamint közgazdasági
pontból nagyon fontos azon transzak-
annellyel a Nagyvárad Sörgyár rt. igaz-
taga foglalkozik. Tudvalevőleg elhatá-
az igazgatóság az itteni sörgyár üze-
ék lényeges megnagyobbítását s e cél-
lalaptőkéjét hét millió leire emelte fel.
mennyiben azonban ezen összeg kevés-
kbizonyult, éppen aktuális volt az
ysült Dreher—Haggenmacher sörgyár-
kazon ajánlata, hogy egyik kőbányai
ern sörgyárukat hailandók leszerelni
adni a Nagyvárad Sörgyárnak igen
rös feltételek mellett. Ezzel kapcsolat-
— miután az itteni viszonyokat ta-
ányozták s a gyártáshoz minden szük-
e kelléket megtaláltak — hailandóknak
ltkoztak a Dreher-sörgyár kipróbált el-
adü szakembereit is a Nagyvárad Sör-
rendelkezésére bocsájtani és a vállá-
l érdekeltséget vállalni oly értelemben,
g innen egész Erdély és a Bánát a kö-
tai sörnek megfelelő Dreher-sörrel le-
e ellátva.

A tárgyalások a Nagyvárad Sörgyár
Dreher-csoport között folyamatban
vannak és remélhetőleg sikerrel fognak
zárni, miáltal Nagyvárad egy nagyje-
nyű iparvállalattal fog gazdagodni.

Előadás nagy sikere a Kath. Körben

égi, kedves szokás az a Katholikus
en, hogy a böjti idő alatt, tehát husz
minden péntek délután komoly, ni
és értékes előadásokat tartanak. Az
adások iránt igen nagy az érdeklődés és
gyterem a legjobb közönséggel zsúfo
megtelt. A műsort pedig olyan ötle
válogatták össze, hogy a változatos
dekes számaival teljesen le tudta köt
közönség figyelmét és az nemcsak ta
de szórakoztató is volt. Bizonyos
a további öt előadást hasonló érdeke
fogja kísérni.

A műsor első száma Dada y Ilona
rósz Valy négykezes zongorajátéka.
Mindkettő a Fischer-Szalay iskola
béges növendéke és precíz, kiforrott
regulatos játékuk nagy elismerést, igaz
váltott ki.

zutan Kocsán János táblabíró, a
geti-Társaság elnöke Madách Embere-
liájáról tartott nagyszerű és alapos
umra valló irodalmi értékű előadást.
s találó megvilágításban látiuk a ha-
s remekművet és Kocsán előadásában

A tábla is elítélte Meisels Marcellt

Három napig tartó tárgyalás után tegnap este hozta meg a királyi tábla az ítéletet az ismert illatszeresempész ügyében. Meisels Marcell bécsi illatszerkeskedőt a nagyváradai törvényszék egy évi fogházra ítélte, mert egy vagon illaszert csempészett be az országba hamis deklarációval. Ugyanis a deklarációban kocsi-kenőcsöt jelentett be, hogy ezáltal megszabaduljon a magas vámtarifa kifizetésétől. Ugyancsak vád alá helyezték Constantinescu volt vámfőnököt. Dragici és Alexandrescu taxatőröket és Bogdán Costica váminoda tulajdonost.

A királyi tábla mindenben helyben hagyta a törvényszék ítéletét. Meisels Marcellt egy évi fogházra ítélték, a többi vádlottakat pedig felmentették.

Meisels büntetéséből öt hónapot kitöltöttnek vett a tábla, de elutasította a szabadságra helyezés iránti kérelmet.

Dr Andru Szevér Meisels védője felebbezett a legfelsőbb semmitőszékhez.

Pofonok a Bémer-téren

Kellemetlen lehet, ha valakit utcán megállít hitelezője, azzal a rövidke kis kérdéssel, hogy talán sziveskedne kifizetni csékelyke tartozását. Legtöbbször az adós tagadó választ ad, így történt tegnap is, amikor a Bémer-téren egy váradai kávé figyelmeztetett egy urat anyagi kötelezettségeinek teljesítésére.

Az adós a jelen esetben is tagadó választ adott, sőt nem is akart emlékezni arra, hogy 200 leivel tartozik a kávésnak. Sőt — no ez igazán sok! — mutató és gyűrűs ujjával elkezdett hadonászni a hitelező orra előtt. A kávé pedig egy darabig tűrte, majd amikor különböző nyomdafestéket nem tűrő kifejezésekkel is illette, a kávé egy hatalmas pofont huzott le a hánya-vető adósra.

A helyszínen azonnal megjelent munkatársunk már csak a pofon-est láthatta. Mondhatjuk, szép kis zivatar volt. Vagy tizenöt pofon zuhant az adós képére és a kávé számolni látszott, hogy mikor lesz már lekvittelve az a bizonyos kétszáz lei...

Ezzel még nem tombolta ki magát a hitelező. Vízszintesen a földre nyomta a kék-sárga-pirosra dagadt képű adóst és a pont arra haladó villamos alá fektette. Ne tessék megijedni, az egybegyűltek kiszabadították az adóst kellemetlen helyzetéből. Hogy hol volt a rendőr? Igen kérem, megjött, csak elkésve...

S a jelenlevők, már akik adósra érezték magukat, nyugtalan lelkiállapottal oszlak széjjel...

* Adakozás. Papszász I. Csokaly 200 leit küldött az ötgyermekes asszonynak Balassa-utca 2. szám.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Vígjáték műsor

vasárnap délelőtti fél 11 órakor

mérsékelt helyárak

és délután 3 órakor

rendes helyárak

UJDONSÁGOK

* Mosoiu miniszter elutazott. Mosoiu miniszter két napi tartózkodás után Kolozsvárra utazott. A jövő hét vége felé Anghelescu kultuszminiszterrel együtt jön Nagyváradra, aki akkor megvizsgálja a premontrei főgimnázium ügyét. Tegnap este a miniszter tiszteletére dr Bucico Coriolán polgármester vacsorát adott, a melyen részt vettek a liberális párt összes vezető tagjai is.

* Glattfelder Gyula lemondását elfogadta a kormány. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Glattfelder Gyula csanádi püspök bejelentette a kormánynak, hogy püspöki méltóságáról lemondott. Cikkünket némely oldalról megcáfolni igyekeztek. Minthogy a Nagyvárad nem szokott üres szenzációkat közölni (pláne, ha azok fájdalmasak), hanem csakis akkor publikál híreket, ha azok valódiságáról meggyőződött, a cáfolatokat válasza sem méltattuk. Irjuk pedig ezt is abból az alkalomból, hogy a Rador ma azt a felhivatalos jelentést adja ki, hogy a kormány Glattfelder püspök lemondását elfogadta.

* Báró Neuman Károly Nagyváradon. Az erdélyi malomgyesület elnöke, báró Neuman Károly tegnap Kolozsvárról Nagyváradra érkezett. Tanácskozott Neubrunn Jakab malomigazgatóval a malomkérdésben beállott helyzetről s autón visszautazott Aradra.

* Püspökválasztások. Felhivatalosan jelentik, hogy az üresedésben levő püspökségekre — kétségtelenül gör. kel. püspökségekről van szó — a kormány a jövő héten elrendeli a választásokat.

* Gherlán Gábor dr árvaszéki ülnök. A belügyminiszter — mint ismeretes — Gherlán Gábor dr vármegyei árvaszéki ülnököt még 1921. évben az üresen lévő vármegyei alügyészi állásra delegálta. A belügyminiszter tegnap rendeletet küldött a vármegyei prefekturára, hogy Gherlán Gábor dr árvaszéki ülnök, alügyészi delegálását megszünteti és így továbbra is mint árvaszéki ülnök fejtí ki működését Gherlán dr.

* A Nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége Bratianu miniszterelnökhöz. A Háztulajdonosok Szövetsége a következő táviratot intézte Jonel Bratianu miniszterelnökhöz: Az Oradea-Marei Háztulajdonosok Szövetsége mindenben azonosítja magát az országbeli összes háztulajdonosi szövetségeknek a bérleti törvény meghosszabbítása ellen megindított akciójával. Követelünk egy új igazságos és észszerű törvényt. Követeljük felszabadításunkat a jelenlegi lakáshivatalok működésével kapcsolatos kellemetlenségek alól. Követeljük a háztulajdon felszabadítását és a tulajdonjog tiszteletét, mert csak ily módon lesznek biztosítva a bérlők léteérdekei is. Az Oradea-Marei Háztulajdonosok Szövetsége képviselőiben: Dr Lazar Aurél elnök, dr Lengyel Zsigmond titkár.

* Barabás Márton új képei. Régen nem nyilvánult meg Nagyváradon a közönség részéről olyan frappáns érdeklődés, mint aminővel Barabás Mártonnak, ennek a külföldön is elismert kiváló festő-

művésznek pompás dolgait fogadják. Erőteljes és rendkívül hangulatos pikárisakat — melynek művészi értékét méltatni már — nagy előszeretettel vásárolja Nagyvárad műértő publikuma, sőt Barabás képeire oly nagyszerűek és olyan keresletet örvendenek, hogy a kitűnő művész most elhozatta újabb munkáit is. Az ilyen már fölfrissült és fölgazdagodott tárlat színeket, új hatásokat hoz és teljes képességében reprezentálja a kiváló művészt, aki — új dolgaiból is már egy egész sereg képet adott el s a Matula-üzletben lévő tárlatát sűrűn keresi fel a művész mindenképpen elismerő közönség.

* Házasság. Vancea Silvia és Corila Gusztáv vármegyei főjegyző házasságot kötöttek.

* A Zsidóleányegylet jótékony céljait. Annak a nagyszabású akciónak mely szegény gyermekek felruházását tűzte ki célul, egyik legjelentékenyebb mozzanata az az estély, melyet a zsidóleányegylet február hó 20-án, kedden tart a Vigadó nagytermében. Mint értesülünk az estély főpontja a tüneményes tehetségű Grăvescu, a román opera tenoristája. Lili József és a román opera balletkara egészen kivételes ballet-programmal, továbbá a tegnapi hatalmas siker után sikerült megnyerni Hevesi Piroska zongoraművészt, akit önálló hangversenyén olyan sikeres körülmények között, hogy ezen az estén is Nagyvárad zeneértő közönsége elragadtatással fog újra meghallgatni. A jegyek előadással, a büffe összehordásával a zsidóleányegyleti tag foglalkozik. A zsidóleányegylet a jelentkezés sorrendjében minenként számára a legjobb helyeket biztosítja.

* Csizmadia iparosok közgyűlése. Felhívást küldtünk kötelekbe tartozó összes csizmadia iparosokat, hogy f. hó 18-án, azaz vasárnap 10 órakor az Ipartestület helyiségében rendezendő közgyűlés megtartása céljából teljes számban jelenjen sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége. — Cipész iparosok közgyűlése. Felhívást küldtünk kötelekbe tartozó összes cipész iparosokat, hogy f. hó 19-én, azaz hétfőn este 6 órakor az Ipartestület helyiségében szakosztályi közgyűlés megtartása céljából teljes számban jelenjen sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* A Hungária cipőgyár tegnapi reggeléből tévedésből az igazgatóság társaságából dr Popa György neve kimaradt. Ezt újólag helyreigazítjuk.

Vigadó mozgó-színház

Vasárnap

Havasí gyopár

film regény 5 felvonásban

A főszerepben

Lotha Neumann

Dorian film!

Negyedrés idő alatt

Tizedrés erővel,

Absolut kímélése mellett a ruhának

csakis **Mythos** mosószappannal

Lehet mosni.

50% tüzelő anyag megtakarítás!

Kapható minden fűszerüzletben és drogériában.

* **Az evangélikus nőegylet** elmaradt januári estélye pótlására március 10-én rendezti ez idei estélyét, melynek műsora művészi ének és zeneszámokból telik ki. Az estély a Csarnok összes termeiben zajlik le. Remélhetőleg a közönség az ev. nőegylet céljait is méltányolni fogja a megjelenésével és ajándékkészítésével segíti az ev. nőket is társadalmi nemes munkájukban. Az estély irányításának nehéz munkáját Butyka Lajosné elnöknő intézi a buzgó választmánnyal karöltve.

* **Földkisajátítás Apátiban.** Tegnap megkezdődött Román-Apátiban a kisajátított földek kiosztása. A hatóság részéről megjelentek Peter M. Julian prefektus, Máthé György táblabíró, Gramma Gábor gazdasági tanácsos, Haber Gyula mérnök és Filipson titkár. A prefektus hasította ki az első parcellát, az ekészer-vát tartva. Kihasították egy 435 holdas birtokot a római katolikus püspökségnek, az igényjogosultak részére. A jövő héten folytatják a kisajátított birtokok felosztását.

* **Ujabb amerikai adomány a Népkonyhá-nak.** Nemrégiben hirt adtunk róla, hogy egy Nagyváradról Amerikába kívándorolt ifjú, Alex Silberstein 1000 lei adománnyal emlékezett meg intézményünkről. Most egy nemesszívű barátja, Drucker Hermann, aki Amerikába való kívándorlása előtt a Diósi-cég tisztviselője volt, szintén 1000 leit küldött a Népkonyhá-nak, melyért ezuton is hálás köszönetet mond az Elnökség.

* **Nyolc milliárd arany korona Bécs rendbőhozatalára.** Bécsből jelentik: Bécs város polgármestere kijelentette, hogy a város ebben az évben nyolc milliárd arany koronát fog fordítani a beruházásokra és a munkanélküliek támogatására.

* **Elfogadták az ügyvédséget egységsítő törvényt.** Bukarestből jelentik, hogy a kamara elfogadta az ügyvédség egységsítésére vonatkozó törvényt. E szerint a kamaráknál csak a dékánok maradnak meg, a titkári és ügyészi állások megszűnnek.

* **Megjelent a Pénzvilág.** Nemrégiben hirt adtunk egy közgazdasági folyóirat megindításának tervéről, amely most végre a megvalósulás stádiumába jutott azzal, hogy a Pénzvilág első száma elhagyta a sajtót. A Pénzvilág minden hó 1-én és 15-én fog megjelenni és úgy román, mint magyar nyelven szövege fogja tenni a közgazdasági élet sérelmeit, kívánságait és eseményeit. Az új lap felelős szerkesztője dr. Klein Dezső ügyvéd, akinek szakértő munkásságát olvasóink is ismerik, szerkesztője pedig Kondor László hírlapíró. A Pénzvilág első számának értékes tartalmából ki kell emelnünk dr. Rezső Mór-nak, az új adótörvényekről írt értekezését, dr. Guttmann Miklósnak „Valuta, mint játék” című érdekes cikkét, továbbá a deviza árfolyamok hullámzásáról írott és grafikonnal illusztrált tanulságos közleményt. Ezenkívül a különböző szakmák aktuális ügyeit is tárgyalja a Pénzvilág, amely „Assicuraria” címmel külön biztosítási rovatot is ad. Verő Henrik avatott vezetésében. A Pénzvilág egyes számának ára 10 lei és minden újság-árusnál kapható.

* **Lejárt a városi állatorvosi pályázat.** A dr. Masztics Vladimir állatorvos halálával megüresedett állatorvosi állásra meghirdetett pályázaton hárman jelentkeztek, Kiss Elek állatorvos, dr. Dimitriu Popescu és dr. Hodosi József állatorvosok. A polgármester döntés végett felterjesztette a pályázatokat a belügyminiszterhez.

* **A budapesti Színházi Élet erdélyi szerkesztősége.** A napokban járt Nagyváradon Incze Sándor, a budapesti Színházi Élet szerkesztője. A kitünően bevezetett és a társadalom minden rétegében közkedvelt újság tudvalevőleg megkapta a terjesztési engedélyt Románia területére is. De a romániai kapcsolattal átszervezi Incze színházi lapjának szerkesztését is. Erdély színházi, művészi, irodalmi és társadalmi életének minden fontosabb mozzanatáról hoz beszámolót budapesti lapjában és a Színházi Élet erdélyi szerkesztésével Bárdos László munkatársunkat

bizta meg, aki belletrisztikai munkáival állandó és friss rovatot kreál a Színházi Életben.

* **A huszonnegyedik kulturdélután.** A Kath. Nővédő legközelebbi kulturdélutánja február 21-én lesz a Kath. Körben a következő műsorral. Megnyitó. Tartja: Cziffra Kálmán ny. főispán. 2. Szent Ferencz legendája Kakocs Károlytól. Szavaltja: Balázs I. 3. Gorodinszky Szasa zongoraszám. 4. Hitvallomás, szavaltja dr. Popity János. 5. Énekel K. Baranyay Jolán, zongorán kíséri ifj. Seprődy János. 6. Gondolatok a sajtóról, elmondja dr. P. Trefán Lénárd. 7. V. Pollermann Aranyska hegedűszám. zongorán kíséri ifj. Seprődy János. A kulturdélután kezdete délután 5 órakor Belépti-díj nincs. Adományokat hálás köszönettel fogad az Elnökség.

* **Gyászrovat.** Tegnap — mint őszinte részvételt értesülünk — hosszas betegség után meghalt özv. Gottlieb Mór-né, született Popper Johanna 75 éves korában. Gyermekéi és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése ma, vasárnap délután három órakor lesz a Szent János-utca 55. szám alatti gyászházból.

Kulesár Sándor nyug. vasúti pályaszíjgyártó 72 éves korában, boldog házassága 55-ik évében elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor megy végbe Szent Anna-utca 24. sz. gyászháztól.

* **Székrekedés.** A budapesti egyetem belorvosi klinikájának jelentéséből kitűnik, hogy a Ferenc József keserűvíz biztosan és fájdalom nélkül hat, s ezért aranyeres bántalmaknál is ajánlható.

* **A kolozsvári társaságbeli botrány.** Mindenki a barátnőm akarja elvenni. — Rédey Frigyes a huszártiszt, a színész, a szívrovag és valutaügynök, Zsidó lett minden körülményesség nélkül, Rédey Frigyes arcképével. — Félix-fürdői emlék, avagy önagysága bokája. — Sulyos vádak Szűcs Izso ellen. Kékre püfölt kisdiák. — Daliák a nagykarolyi bálban. — Egy „közelálló” váradi uriaszony a megőrült Baricsról. — Ördög kabaré. A hét legjobb vicceit hozza az Ördög ma megjelenő száma.

* **Esküvő.** Muresan Augustin, a siguranca tisztviselője és Bertalan Erzsébet, ma délután 4 órakor tartják esküvőjüket a Szent László-terti g. kel. templomban.

* **A Bonbonniere tegnapi megnyitó műsora** minden várakozáson felül sikerült. Tábori Emil és kitűnő társulata által bemutatott két bohózta a műsor attrakciója. Egyszerre annyit még nem nevetett közönség, mint a „Csodazongora” című bohózat. A sikerben osztoztak Táborival: Árvay Rezső, Beliczay Böske, Göncze Juliska, Nádasv Károly, Papir Gyurka, Várday Irénke, báró Römy Margit és Lévy Gyula. A magánszámok egytől-egyig frapírozták a közönséget. Ki kell emelni Max és Elza haláltangóját, amellyel bámulatba ejtették a közönséget. A teljes műsort ma este megismétlik. Holnap, hétfőn este In-

tim-est, melynek keretében színpadra kerül a „Zizi” című párisi bohózta Táborival és Gönczével a főszerepben. Az előadás pont fél 9 órakor kezdődik.

* **Összválasztmány** f. hó 18-án d. u. 5 órakor ülést tart a Szacsavay u. 24. sz. alatt. A szaktanács.

* **Évi közgyűlés.** A Kath. Legényegylet saját helyiségében folyó hó 18-án, vasárnap d. e. 11 órakor tartja évi közgyűlést, ez uton értesíti az egylet előjáróit, választmányát és tagjait az Elnökség.

* **Mosdáshoz, fürdéshez** minden jóízű ember Brázay kölni-vizet használ, mert pompás, decens illata folytán rendkívül népszerű, éppen ezért mindenütt kapható.

* **Táncanfolyamok megnyitása!** Antalffy Margit tánciskolájába gyermekek részére e hó 21-én délután 5 órakor kezdő táncanfolyam kezdődik. Felnőttek részére e hó végén. Iratkozni a tánciskolában lehet egész nap (Sas passage.)

Arca, keze a hidegtől többé ki nem pállik,
Mert az ellen Kaiser-Borax biztosan beválik.

* **Gyermekek kedvence** Jecoma it iztelen csukamájolaj malátával.

* **Barabás Márton** képművész a Mautula-féle festéküzletben egész nap nyitva. 25-én zárul.

* **A Népszövetségi „Hangya”** tagjai új tagsági igazolványt kapnak az irodában a vásárlás visszatérítéshez.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u.: Lili bárónő, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Aranymadár, bérleten kívül, kezdete fél 8 órakor.

Vasárnap éjjel: Éjkirálynője, kezdete 10 órakor.

Hétfő: Hollandi menyecske, A) bérlet 76. sz.

Kedd: Elveszett levél, újdonság először, B) bérlet 77. szám; új helyárak kezdete.

Szerda: Morfium—Bajazzók, bérleten kívül.

Csütörtök: Elveszett levél, újdonság, másodszor A) bérlet 78. szám.

Péntek: Morfium—Bajazzók, B) bérlet 79. szám.

Szombat d. u.: Ártatlan Don Juan, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Báránykák és Schick Magda fellépése, premier helyárakkal, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Iglói diákok, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Aranymadár, fél 8 órai kezdettel, bérleten kívül.

Vasárnap éjjel: Báránykák és Schick Magda fellépése, kezdete 10 óra 15 perckor, bérleten kívül, premier helyárakkal.

Hétfő: Báránykák és Schick Magda fellépése, A) bérlet 80. sz., premier helyárakkal.

A hét összes előadásaira már most meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál a rendes pénztári órák alatt.

**HIRDETÉSÉNEK
EREDMÉNYT
NYOMTATVÁNYÁNAK
IZIÉST-MŰVÉSZI
KLISE ADIA MEG
MEVEKET-GYORSAN ÉS JUTÁNYOSAN
SZALLIT
KÖNIG & BAYER
KLISEGYÁR-NAGYVÁRAD SZILÁGYI DEZSŐ U. 6.**

— **Vasárnapi előadások.** Ma három előadás lesz a színházban, délután a Lili bárónő, este fél 8 órai kezdettel az Aranymadárnak lesz a hetedik előadása, míg éjfél előadásban 10 óra 15 perces kezdettel az Ékirálynője, e kacagtató énekes bohózat kerül színre Pintérrel, Tolnaival, Pogánnal, Perényivel, Kecskével, Stollal, Madassal és Pattantyussal a főszerepekben.

— **Hollandi menyecske.** Hétfőn este ismét az új szereposztásban kerül színre a Hollandi menyecske, melynek péntek esti reprize alkalmával igen nagy sikere volt.

— **Elveszett levél.** Nagy gonddal és szorgalommal készült az egész drámai együttes Caragale kitűnő vigjátékára, az Elveszett levélre, mely Tóth Elek rendezésében kerül kedden bemutatásra. E kitűnő szatirikus vigjáték főszerepeit Kecskés Ila, Tóth, Kiss Gyula, Harsányi, Hetényi, Madas, Stoll, Galambos, Berengh és Kornai játsszák. Az Elveszett levél keddi előadásán az új helyárok lépnek életbe. Az Elveszett levél csütörtökön A) bérletben kerül másodszer előadásra.

MOZI

* A kitűnő vigjáték-műsort, melyet a tanuló ifjúságnak is szabad megnézni, mult heti nagy sikere után közkívánatra reprizre hozzák. A négy kacagtató Dorian-film ma vasárnap délelőtt fél 11 órakor és délután 3 órakor látható a Dorian-filmszínházban. A délelőtti előadás mérsékelt helyáru. Ugyancsak közkívánatra a hétfői összes előadásokon is ugyanez a műsor látható.

— **Trenk báró az Apollóban.** Jókai Mór képzeletét is foglalkoztatta a legendás hiru pandurgenerális, Trenk báró élete. Története nem ismeretlen s eléggé hálás anyag mindenfajta irodalmi feldolgozásra. A legbálsabb, mint filmregény, mert a rettegett Trenket, mint egy szerelmi történet hőst mutatja be. Trenk beleszeret Lienwenwald gróf feleségébe, aki szívesen látja a báró udvarlását. A férj azonban rájön a dologra s intrikákat indít a báró ellen, akit csak Mária Terézia császárnő tud megmenteni nagyobb bajokból. Trenk azonban egy fiatal udvarhölgynek is udvarol s most már a grófnő is ellensége lesz, bajba keveredik Trenk s elítélik. A Spielbergbe szállítják. A Trenk-film a báró alakját erősen kidomborítja s szellemet megérthetővé teszi. A film a régi Bécsöt mutatja be ódon városnegyedeivel, a Burg termeit, Mária Terézia szobrait, Schönbrunn parkjaival. Alt-Wien a filmen, nagy műélvezet Bécs barátai részére. A Trenk báró bemutatója hétfőn lesz s csütörtökig marad műsoron.

— A legszebb divatkiállítás sem látni annyi szép eredeti modellt, mint a „Sergius Paninban“, ebben a kitűnő Dorian-filmben. A három női főszereplő minden jelenetben más és más ruhában jelenik meg, mindegyik eredeti párisi kreáció, melyben a legújabb divatelv, az egyenes vonal divatja nyilvánul meg. Természetesen nem az egyetlen kiválósága ennek a

filmnek, amit amugy is tud mindenki, aki ismeri a Dorian-filmeket, vagy szereti Ohnet regényeit. A nagyszerű film már ma utoljára látható a Dorian-filmszínházban, ma kivételesen csak az 5. 7 és 9 órás előadásokon, míg a három órás előadáson a mult heti vigjáték-műsori ismétlik meg.

— A **Katholikus Köri mozgóban** vasárnap, február 18-án délután 3. fél 6 és este 8 órakor a „Wally kísértetei“ c. mulattató 2 felvonásos vigjáték, ezután pedig a „Fekete Szombat“ c. igen érdekes és látványos társadalmi dráma 4 felvonásban kerül előadásra. A helyárok igen olcsók. Az ülőhelyek számozottak.

LEGUJABB

Az essenai rendőrség abba hagyta a szolgálatot

Berlin, február 17. A szövetséges Rajna-bizottság elhatározta, hogy az összes vámhivatalokat saját kezelésbe veszi, a német hivatalnokokat elfocsájtja, kivéve az engedelmeskedni akaró személyeket.

Az essenai rendőrpalotát a francia csapatok megszállták. A rendőrfőnök utasította úgy a rendőrtisztikart, mint a legénységet, hogy azonnal hagyják abba a szolgálatot és öltsenek polgári ruhát.

KÖZGAZDASÁG

Klein Simon kalapgyára

Nemcsak a nagyváradi ipari életben, de az erdélyi iparvállalatok sorozatában számottevő Klein Simon, az ismert nevű kalapnagyereskedő napokban történt gyárfelavatása.

Klein Simon minden modern követelménynek megfelelő kalapgyárat rendezett be a Kommendáns-réti telepen. Németországi szakerők vezetése mellett jelentékeny számú munkást foglalkoztat az új kalapgyár, melyhez hasonló a maga nemében ezeddig nem létezett ezen a területen. Az új ipari vállalkozás egyike a legökonomikusabb alapításoknak. A közelgő nyári szezonra máris teljes üzemmel dolgozik a gyár, mely fokozott ambícióval igyekszik megrendelőinek eleget tenni.

Tőzsdei jelentések

Zürich, február 17. Nyitás: Berlin 275, Newyork 532 háromnegyed, London 2494, Páris 3195, Milanó 2550, Prága 1575, Budapest 19 háromnegyed, Bukarest 240 Bécs 0.0075, Varsó 0.0125.

Bukarest, február 17. Zárlat. Devizák: Páris 1329, London 1044, Newyork 227 Róma 1068, Zürich 42, Prága 668, Bécs 32, Berlin 108 Budapest 835.

Budapest, február 17. Zárlat. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam 1052—1087, Belgrád 2550—2750, Milanó 12.750—13.350, Páris 160—170, Varsó 625—725.

A valuták egyeznők a devizákkal. Az itt fel nem sorolt kurzusok változatlanok.

Zürich, február 17. Zárlat. Berlin 00.271, Amsterdam 210 fél, Newyork 532 fél, London 2495, Páris 3180, Milanó 2547, Prága 1575, Budapest 0.19 háromnegyed, Belgrád 515, Bukarest 245, Varsó 0.0125, Bécs 0.0074 fél, bélyegzett 0.0075.

— **Tőzsdei megbízásokat** lelkiismeretesen fogantatosít Zakar Ferenc bank és váltóüzlet, Budapest, Szabadság-tér 7. sz. Nagyobb összegeket kosztra előnyösen elhelyez.

Műszaki cikkek elhelyezésével foglalkozó ügyes

Alfa kereskedelmi utazót keres az géptömlőanyaggyár

Strada Gerliczy utca 10. szám, II. em.

Tisztelt Cím!

Felhívjuk a szabadjegyes utasaink, valamint a Hamburg-Amerika Linie többi utasait, hogy a bevándorlás szabályzatait megállapították és így saját érdekükben járnak el, ha akár személyesen fordulnak temesvári központi irodánkhoz, vagy bukaresti fiókunkhoz (Calea Grivitei 183), akár amerikai papírjaikat oda ajánlva beküldik, hogy megállapíthassuk, vajjon minden rendben van-e; ha igen, akkor a kész utlevelet adják át nekünk, hogy a szükséges vizumokat kellő időben beszerezhessük.

Az északamerikai utasok beiktatása e hó végén kezdődik már, így tehát rendkívül fontos, hogy minden okmány a lehető leggyorsabban az illetékes helyekre jusson.

Utasainknak mindenkor ingyen állunk felvilágosításainkkal rendelkezésükre és kérjük, hogy szolgálatainkat vegyék igénybe.

Teljes tisztelettel:

Hamburg-Amerika Linie vezérképviselője együttes szolgálat az

United American Lines Inc.-el.

Lazarovics-ügynökség

Temesvár, Strada Mercy 2,

Bucuresti, Calea Grivitei 183.

VICTORIA

kertgazdaság- és magtermelő r.t.

Nagyváradi Gerliczy palota, vasúti állomás mellett. Iroda Rákóczi-ut 35. Magtárolás Rákóczi-ut 53.

Amerikai riparis Berlandieri sima szőlővessző I. oszt. 1000 drb. 350 lei. II. oszt. 1000 drb. 200 lei. Ugyanez gyökeresen: I. oszt. 1000 drb. 1000 lei. II. oszt. 1000 drb. 600 lei. Direkttermő Delaware 2 éves gyökerező I. oszt. 1000 drb. 1500 lei. II. oszt. 1000 drb. 1000 lei.

Ajánlja saját és a világhírű németországi Quedlinburgi Geb. Dippa magtermelő cégtől importált garantált eredeti és fajtiszt konyhakerti és főzelék magvait. — Kérje ingyen árjegyzékünket.

Hölgyek és urak

bármely társadalmi osztály-kereshetők ből, könnyű munkával

ezer frankot havonként

egy holland cégnél. — Kérjen mintát és brosurát 20 lei bankjegy beküldése ellenében **E. BOCK**-tól, Wien, VI. Gumpoldsdorferstrasse No. 109/14.

Zakarító portás

1200 lei havifizetéssei és lakással, továbbá

ellenőrök

pénztárosnő

irodaszolga

és jegyzetőnők

felvételnek a DORIAN FILMSZÍNHÁZHOZ

jelentkezések d. e. 9—12-ig Sas-palota, I. emelet.

Vigadó mozgó-színház.

Vasárnap

Havasí gyopár

filmregény 5 felvonásban

A főszerepben

Lotte Neumann

Dorian film!

Szakosztály-ülések az ipartestületben

— Emelkedik a cipő ára —

A cipésmunkások kollektív szerződést akarnak kötni a munkaadókkal s e célból Vasca Teodor munkügyi felügyelőhöz fordultak. Kivánságuk a következők:

A szerződés 6 hónapra érvényes, 8 nappal lejárát előtt felmondható, ellenében további 6 hónapig érvényes. A szerződés az index számok alapján minden hónapban rendezendő. Csak szervezett munkások alkalmazhatók a szervezet közvetítésével. Munkaidő napi 8 óra, mely szombaton délután egy órákor végződik. Három órán túli várakozásnál a munkaadó a munkát átlagos keresetének megfelelő részét köteles fizetni. Félnapnál továbbtartó üzemzavarnál a kereset 75%-a fizetendő. Felmondási idő 14 nap kölcsönösen, darabszámnál, ha az elsőpár meg nem felelő, a munkás elbocsátható. Május elseje, karácsony, husvét, pünkösd s nemzeti ünnep teljes fizetéssel jár. Évente 8 nap szabadságidő, 12 év után 14 nap. Munkaadók s munkások 3—3 taggal osztályozó bizottságot létesítenek, ennek határozata kötelező. Két segéd után egy, öt után kettő s minden további öt után csak egy tanuló alkalmazható. Bérfizetés szombaton, szombat délután szabadnap. Új műhelyrendet kívánnak életbeléptetni. Az új árszabás magasabb árakat mutat úgy, hogy a cipő készítésnél 40%-kal magasabb árakra készülhetünk el.

A cipész munkaadók hétfőn tárgyalják ezeket a feltételeket.

A husipari szakosztály ülése.

A husipari szakosztálya a nagyváradai ipartestületnek Kulcsár István elnöklésével ülést tartott. Napirenden volt a husárak kérdése, az élő sertés ára, amely a múlt héten 31—32 lei volt, most 34—35-re emelkedett, ugyszintén emelkedett a marha és a borjú ára. A szakosztály erős vita után kimondotta, hogy a közönség érdekeire tekintettel nem emeli sem a marha, sem a borjú, sem a sertés árát, bár az emelést az élőállatok husának emelkedése indokoltá tenné, de arra is tekint, hogy csak nemrég emelték a hus árakat. Ezt bejelentik dr Vostinár János főjegyzőnek.

A husipari bált április 1—8 közti időre halasztják. A közgyűlést február végén, vagy március első hetében tartják meg s első tárgya lesz a tisztújítás. A mai kor ugyanis azt követeli, hogy a vezetés friss, fiatal, agilis kezékbe kerüljön s maga a jelenlegi elnök: Kulcsár István is belátta, hogy a szakosztály igényei, célkitűzései okozták s az elnöki tisztet készséggel engedi át a fiatal generációnak.

A választmány ezenkívül állást foglalt a vágóhídi rend ügyében. A vágás és beutatás ugyanis rövid időtartamhoz van kötve s ennek meghosszabbítását kéri, mert nem lehet fenntartani a régi rendet, mely a hajdan 42—45 ezer lakosú város számára készült. A férőhely ma kevés, jókor kell kezdeni s későn végezni a vágást, mert ha a piacon vesz valaki élőállatot s elvégzi dolgát a városházán, a bemutatásról lekésik s ezért külön orvosi ijjakkal terhelik meg. Ezt memorandumban juttatják tudomására Hasas Sándor állatorvosnak. A bizottság tagjai lesznek Hartmann Sándor, Lőrincz Albert, Lobitsek Béla, Oláh György és App József.

A csizmadia ipartársulat

Molnár János elnöklésével vasárnap délelőtt az ipartestület helyiségben ülést tart.

A szobafestő, mázoló, cimpfestő és fényező szakosztály

Benedek Ferenc elnöklésével szerdán este gyűlést tart az ipartestület helyiségében.

A borraivaló ellen.

A fodrász és borbélyipar fejlődésének utiránya.

A fodrász és borbély ipar fejlődését a szakképzettség terén tett haladás, az ipari célokra használatban levő eszközök tökéletesítése, modern berendezkedései és ezzel kapcsolatban az iparral foglalkozók (munkaadó és munkás) erkölcsi és gazdasági jobb helyzetének a megteremtése viszik előbbre az egészséges fejlődés lépcsőzetén.

Tehát vigyáznunk kell arra, hogy egyik a másiknak rovására — lehetőleg — ne történjen, mint p. o. a vasárnapi teljes munkaszünet is, mely erkölcsi szempontokból lelki és testi üdülés szempontjából tekintve csak előnyös lehet ránk nézve, sőt szükségszerű, de (a jelenlegi egoista világnézetű társadalom egészségtelen atmoszférájában nem időszerű és ennél fogva nem is lehet életképes) ugyanakkor az amugy is szegényes gazdasági viszonyok között tengődő iparunkra hátrányos anyagilag. Sőt erkölcsileg is károsan érinti magát az ipart, mint olyant, mely higénikus lényegű természeténél fogva mindennapi közszükségletű célt szolgál és mint ilyen, ha egy egész napon át kivonatlik a működésből, akkor csak részben felel meg hivatása feladatának az emberi társadalomban.

Tehát ez esetben azt tapasztaljuk, hogy az erkölcsi fejlődés (eltekintve, hogy iparunk mindennapi közszükségletű célt szolgál) bizony egy kis kározan, ugrásszerűen történt az amugy is stagnáló gazdasági fejlődéssel szemben. Ezek után most már világosan látjuk, hogyan kell cselekednünk. Ugyanis párhuzamot kell vonni erkölcsi és gazdasági fejlődés között, mert e két fő tényezőnek párhuzamos együtt haladása kell hogy legyen, a mottója, nemcsak iparunk, hanem az egész emberi társadalom fejlődésének is, mert enélkül egészséges és harmonikus fejlődést el sem lehet képzelni.

A közeljövőben, ha a kollektív szerződés terminusa lejár (mely ugyis napok kérdése), a tapasztalatokból levonva a következtetést, nem szabad sem munkaadó sem munkás részről állást foglalni a vasárnapi teljes munkaszünet további fennmaradása mellett. Mert ha nem is gőrdítenénk akadályt vele iparunk kötelességszerű feladatának célja elé, akkor is tekintettel kellene lennünk és számolnunk kellene azzal a szomorú állapottal, hogy ugy munkaadó és munkás részről (nem kis százalékanak) maradi gondolkodásuknál fogva, mely ha nem is rosszakaraton mint inkább a tudatlanságon alapszik, arra törekednek, hogy minden, a kollektív szerződésben lefektetett üdvös és modern, szociális vívmányokat az összes és maguk erkölcsi és anyagi kárára, valamint iparunk hátrányára megszegjék. Másszóval kijátszák.

A jövőben óvakodni kell munkaadó és munkás részről egyaránt a merev álláspontra való helyezkedéstől, kölcsönösen kell méltányolni iparunk békés fejlődése érdekében az egymás erkölcsi és anyagi érdekeit, mely abban nyilvánul meg, hogy minden olyan szociális reformot, mely iparunkat kározan nem érinti, de a magunk érdekeit előmozdítja, azokat közös egyetértéssel és akarattal életbeléptetni, megtartani és megbecsülni, tartsa kötelességének minden munkaadó és munkás.

Legelőször is a munkások által rég óhajtott borraivaló rendszer eltörlését kell minden fodrász munkaadónak is magáévá tenni, mert ezen ősi rendszertelenség — erkölcsi szempontokból — rettenetes sulyként nehezedik iparunk fejlődése elé. S eltekintve ettől a munkánkat igénybe vevő n. é. közönség legfőbb érdekében (miket itt le nem írhatunk) meg kell történni a borraivaló eltörlésének!

Másodszor a vasárnapi teljes munkaszünetnek olyképpen rendezése, hogy délelőtt nyári hónapokban 10 óráig, téli hónapokban pedig fél tizenegy óráig álljunk rendelkezésre a munkánkat igénybe vevő közönségnek. S ezzel ellenértékül (melyet a n. é. közönség föltétlenül méltányolni fog), a bérlet érvénytelenítése vasárnapokon, a tarifának, valamint a munkások bérének bizonyos százalékos felemelése. És pihenésre a hétfői délután (mivel délelőtt piac van), 1 órától kezdve üzletzárással. Ilyenformán a t. közönségnek alkalma nyílna minden egyes nap munkánk igénybevételére. Iparunknak pedig a jobb erkölcsi és gazdasági fejlődést jelentené.

Utólagosan meg kell még jegyezni, hogy a fodrász ipar, még a legideálisabb társadalmi rendszerben sem, mint speciál, egy egész nap nem szünetelhet, inspekciós beosztás nélkül.

Velész Elek.

A borbélyok felmondták a kollektív szerződést. A nagyváradai borbélyok és fodrászok látogatott gyűlést tartottak Mandel Béla elnöklésével, amelyen kimondták, hogy a segédekkel kötött kollektív szerződést, amely február 28-án lejár, felmondják. Így a vasárnapi munkaszünet, a melylyel a munkaadók és munkások közül sokan visszaéltek, megszűnik s március elsejétől kezdve a borbély üzletekben vasárnap délig dolgoznak. Szóba került ezután a borbélymunkások bérmozgalmá. A munkaadók bevárják a munkások követeléseit s ehhez képest alakítják át az árszabást.

Női szabók a kontárkodás ellen. A nagyváradai női szabók Weisz Sámuel elnöklésével tartott gyűlésükön az aradi eddig létesített munkaadó alapszabályok alapján elkészítették saját alapszabályaikat. Ezeknek lényeges pontjai: a belépési díj 25 lei, a tagsági díjban 6 lei, az ügyeket kizárólag 20 tagu s 10 póttagu választmány intézi, akiket a most megtartandó közgyűlés az alapszabályok elfogadása után választ. Addig átmeneti választmány vezeti az ügyeket. A közgyűlés előreláthatólag február 25-én lesz. A közgyűlésig a bizottság permanenciában marad s javaslatot készít a szakma anyagi érdekeinek megvédéséről s a kontárkodás ellen teendő intézkedésekről. Az ügyeket jelenleg Dévald László ipartestületi titkár vezeti.

Megnagyobbított műhelyemben havi bérlet-vasalást, fordítást stb. jutányos áron készítek. Ruhákért házhöz küldök. Elsőrangú munka! Löw Jenő, férfiszabó Körös-utca 8. Különbéle ruhák kaphatók.

Az Excelsior-bar új műsora teljes sikert aratott. A kora esti órákban már minden hely foglalt a népszerű bodegában. Ellen Maud excentrikus táncosnő klasszikus táncprodukciói meghódítják a közönséget. A szenzációsan tehetséges Laci Reiman is rengeteg tapsot arat. Bogár Jucit minden este ünneplik. Kerényi Irén énekesnő, Felhő Ilus táncosnő, a Juliette-Laci táncoktató és Ferenczy Anny előadóművész produkciói szintén elsőrangúak. A konferenciére szerepét Ferenczy Anny tölti be.

Tükörfényes, világos lesz a parketta, ha Farkasféle YPO legyű Parkett beeresztő rózsavaszt használ. Beszerezhető: Farkas István „Apolló” drogueria Nagyvárad.

Mit főzzünk?

Heti menü
négy személyre

B vásárlások és ész hétr : 1 1/4 kg. zsir 90 lei, bors 5 dkg. 6 lei, paprika 5 dkg. 7 lei, só 3/4 kg. 1.50 lei, 1 kg. hagyma 5.50 lei, 1/2 l. ecet 2 lei. Összesen 112 lei.

HÉT-ÖN Gomba leves. Kolozsvári káposzt. Piaci szükséglet: gomba 5, hozzávalók 250, 1 kg. káposzta 6, 1/2 kg. rizs 7, 1/2 kg. sertés hus 14, tejfel 3 lei. Összesen 37.50 lei.

KDD. Karalábé leves. Vesepecsenye vad, zsemlyegombóccal. Piaci szükséglet: karalábé 2, 3/4 kg. vesepecsenye 12, zöld káposzta 2, hozzávalók 3, liszt, cukor 3, 1/2 kg. liszt zsemlye 1, 1 tojás 125 lei. Összesen 31 lei.

SE. DA. Vagdálék evés (maradék sült húsból), kocka. Piaci szükséglet: 2 tojás 250, 1 kg. liszt 3.75, 25 dkg. borjúság 4.50, tejfel 3 lei. Összesen 17.25 lei.

ÜTÖRTÖK. Tarhonyaleves. Paradicsomos gomba bunda zsemlyével. Kanálfánk. Piaci szükséglet: 1/4 kg. liszt 1.75, 3 tojás 3.75, 1 kg. csomó 3.50, 1 l. paradicsom 12, cukor 6.75, 2 zsemle 2.2 kg. liszt 3.75, élesztő 1, lekvár 10, 1/2 l. tej 1. Összesen 47 lei.

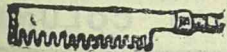
ENTEH. Burgonya evés. Tejbegriz. Alma kenyér. Piaci szükséglet: 1/2 kg. burgonya 3, griz 2.50, 1 l. tej 6, 1/4 kg. cukor 9, fahéj 6, főtt burgonya 1.25, liszt 1.75 lei. Összesen 31 lei.

SOMEAT. Zldség evés. Babfőzelék sertésvel. Palacsinta. Piaci szükséglet: 1/2 kg. zldség 3, hozzávalók 2, 1/2 kg. bab 6, tejfel 3, sertés karaj 15, 1/2 kg. liszt 3.75, 1 tojás 1. l. tej 2.0, 1/2 kg. cukor 4.50 lei. Összesen 37.50 lei.

NSÁRNAP. Barnaleves sült, borsóésztá-
ított borjúság burgonyapré körözöttel,
Piaci szükséglet: 1/2 kg. csont 8, zöld káposzta 3/4 kg. borjúság 1.50, 1 zsemlye 1, 6 tojás 6, 1/2 kg. burgonya 1.70, 1/2 kg. liszt 3.75, tejfel 3, bor 2, 1/2 kg. cukor 4.50 lei. Összesen 48 lei.

n, lesz, marad ősz hajszála
a „Piktor“-t nem használja

„PIKTOR“ hajfestőkészülék

aga nemében páratlan találmány. Segítség
e bárki magának tetszés szerinti színre
etheti őszülő, vagy ősz haját. Könnyen és
osan kezelhető, foltokat nem hagy és egyen-
letesen fest.

obálja meg, nem nélkülözheti!

Gyári rakár:

SABINA" gyógyszertár NAGYVÁRAD
Nagypiac, Andrány palota.

Utleveleket vizumokat

bármely konzulátusnál
a leggyorsabban elintéz

mentes felvilágosítást nyújt
román fordítást azonnal elintéz

SCHREIER

Ököcs Tisza Kálmán-tér 1. szám
Vármegyeháza mellett.

Raduciner és Gonda

ORADEA-MARE
Str. Vlahuta (Sz. János-utca) 36.

Nagybani elárúsítás:
Gyékény 5, 4, 3 rőfö-
sök, mészáros és placi
szatyorok, utazó és
gazdasági kosarak, vi-
rág és diszkosarak,
kefeárúk és fából ké-
szült háztartási cikkek.
Kivánatra árjegyzéket
bárhova küldök. 279

Vasbutor Sodrony ágybetét

sűrű fonásu hálós
gyári árban
SZABÓ
lakatosnál
Str. Sagana,
Kapacius-utca 18. sz.

Zongora

Erste Produktiv Genos-
enschaft, fekete, rövid,
keresztíthurok, fémzserke-
zett, kitűnő hang 22000
leért helyszűke miatt sür-
gősen eladó. — 2. számú
írásztalos kassa 5000
leért kapható.

Sternberg I.

Kishidő. — Telefon 18-43

Magas árban vesszok

brillians, arany, ezüst
ékszereket és disz-
tárgyakat, töredék ara-
nyat, ezüstöt, arany
ezépadlást, arany és
más hámis fogakat

Fround Benjamine

ékszerész, Nagyvárad,
Calea Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 11. szám.
Széchenyi-szálló épület
Ékszer alkalmi áron kapható.

Remélem tudja már,
hogy leggyorsabban
intési el

ntivelől és visomál

Kolozsvári, Brassó-
ban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA

futárlrodája

Palace (volt Pan-
nonia) kávéház.

Friss törött dióbél 1 kilogram 32 lei.

Aszódinál Sas-palota

Tea-rum továbbra is 1 liter 24 lei.

Aszódinál 8 féle zamatu
pörkölt kávé és
új termései teázásra és
zamatra utánozhatatlan-
ok. Cukorka osztálya a
Dorian Filmszínházzal
szemben.

Balkonszeim friss minő-
ségben megérkeztek.

Ismét magas ár-
ban vesszok arany
ezüst és brillians
tárgyakat

Klein

ékszeráruház
Avram Iancu
(Kossuth-u.) 4

Legjobb

divatlapok

kaphatók a
Hegedüs
Hirlapirodában

Uj Uj

Liszt termény és főzelék

kereskedés. Nagyban
és kiskereskedelmi eladás.
Kolozsvári-u. 14.

Lóbl Sándor
Uj Uj

Orák

szekszárdi javítását a leg
komplikáltabb kiegészíté-
sekkel

Tiszay

regi Telek-utca 9. sz.
alacsony árak! Friss csu-
kák!

Saját találmánya 5 évben
egyszer kizárólagos jog
díjazta eladó.

Magyar-Román

Román-Magyar

valamint német,
francia és angol
fordításokat

cégre román leve-
lezését igen elő-
nyös áron vállalja a

„Nagyvárad”
kiadóhivatala.

AMERIKAI IRODABU- TOROK, HÁLÓSZOBOK, EBÉDLOK, PARKETTAK

elsőrendű kivitelben és nagy
választékban kaphatók

RIMANOCZY műbutor és
parkettgyár R-t. ORADEA-MARE
Strada Clujului 117. :: Telefon 279.

Aszfalt- és kátrány

fedéllemezt

elzárható lemezt, desztillált kőszénhidrátot,
carboliniumot, facementet, bitument, vaslakko-
tób. és az összes aszfalt és kátrányterméket
bármely mennyiségben gyárt 387

GROZIT

aszfalt és kátránytermékek gyára, Timisoara,
gyárodros. TELEFON 11-24. szám.

Kérjen árajánlatot!

Kitűnő új

Delavare bor

ismét kapható.

Goldfeder Főzsef

bor és pálinka nagykereskedésében
Plata Regina Maria (Bómer-tör.)
1 liter legfinomabb tea-rum . . 30 Lei.

Continental petroleumlámpák

300, 600 és 1000 gyertyafényű ere-
jük. Speciális gyármanók váro-
sok, gyárak, raktárak, üzletek, mu-
latóhelyek, fogadótermek stb. vi-
lágítására. — Egyedüli képviselő
Romániára:

J. WAPPNER, Bucuresti

Központ:

Calea Victoriei 61. — Filók: Strada Lipsconi 73.
Szállítás vidékre. — Prospektusok ingyen.

NAP- és ESŐERNYŐT

minden kivitelben készít:

Első Erdélyi Ernyő-ipar

Rosenberg Testvérek

Nagyvárad, Zöldfa-utca 8

Kérjen árajánlatot!

Okmány védő

és villamos bérlet tartók

kaphatók három-

féle nagyságban a

Hegedüs Hirlapirodában

Jumper kézimunka könyvek érkeztek

Viseljen sok előnye mi a **PALMA** kaucsuk cipő sarkot és cipő talpat

2894-a Radl

1000 lei
egy bőrkabát

Fuchs
Bőrruhaüzem
Kolozsvári-u/ci 1. sz.

KEPES ELEK
orvosi kötszerész
Sas-passzage 20 sz.

Saját készítményei

**HASKÖTŐK
SÉRVKÖTŐK**

gummihasnyányák, műliábák és egyenestartók. Beteg-
ápolási cikkek és óvszerek kaphatók. 1799

Altvater

a SIEGFRIED-GESSLER-cég Jägerndorf, budapesti, csehországi, berlini és bécsi telepének kiválóan ismert különlegessége, eredeti dugaszolásban hozzánk is megérkezett és minden kereskedésben ismét kapható.

Felhívjuk a cég többi rinom likőrfajtáira is a figyelmet, mint Cherry-Brandy, Allash, Cordial de Tokaj stb.

A cég gyártmányainak képviselőjét
Gerő Mór ur vette át.

200

Ismeri Ön már a
DIANA
SÓSBORSZESZ
grandiózus hatását

?

Minden egészséges és minden beteg igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csak a Diana sósborszesz használatával érhető el.

**Varrógépek
kerékpárok**

gumik és mindenféle alkatrészek a legolcsóbban nálam kaphatók, új és keveset használt eredeti Singer gépek, női szabó és balkaros gépek.

JAVÍTÁSOK
a legmegbízhatóbban, — gyorsan és legolcsóbban vállalom. — Hívásra házhoz is megyek. Használt varrógépeket és kerékpárokat veszek.

Varrógépraktár
és javító műhely
Nagyplac tér 5. szám,
Sas és Zöldia-utca között

Butort

ha olcsót és jó hálószobát, ebédlőt és konyhát berendezést akar venni vagy r n delni, keresse fel

Száraz Miklós
műasztalos
Szt. László (Körös-u) 48

Cukorkás, fűszeres, gyógytári

papírszákok, különféle csomagoló papírok nagyban és kicsinyben legolcsóbban az

ATLANTIC

papírzacskó gyárban, Vitéz Mihály- (vol Nagyplac)-tér 14 alatt szerezhetők be. 1276

COLUMBIA

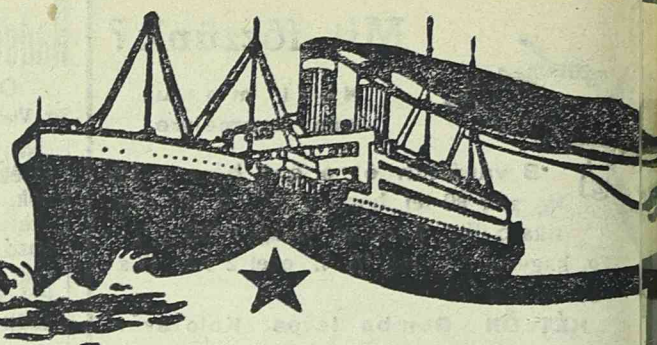
FEHÉRNEMÜGYÁR

ORADEA-MAR, Aradi-ut 23-25.

Sürgőnycim COLUMBIA.

Gyártmányai

az összes férfi és női fehérnemű a legegyszerűbb comerce árutól a legfinomabb kivitelig.

BREMEN-AMERIKA

között leggyorsabb és legkényelmesebb közlekedés a
United States Lines amerikai kormányhajóival:

„George Washington”
„President Roosevelt”

„America”
„President Harding”

stb.

Hajólegy, pénz és amerikai okmányokat, valamint a vizumot illetőleg díjtalan felvilágosítással szolgál a romániai vezérképviselő

UNITED STATES LINES

(Amerikai állami vonalak)

„MERCUR” OSCAR GRÜNBERG

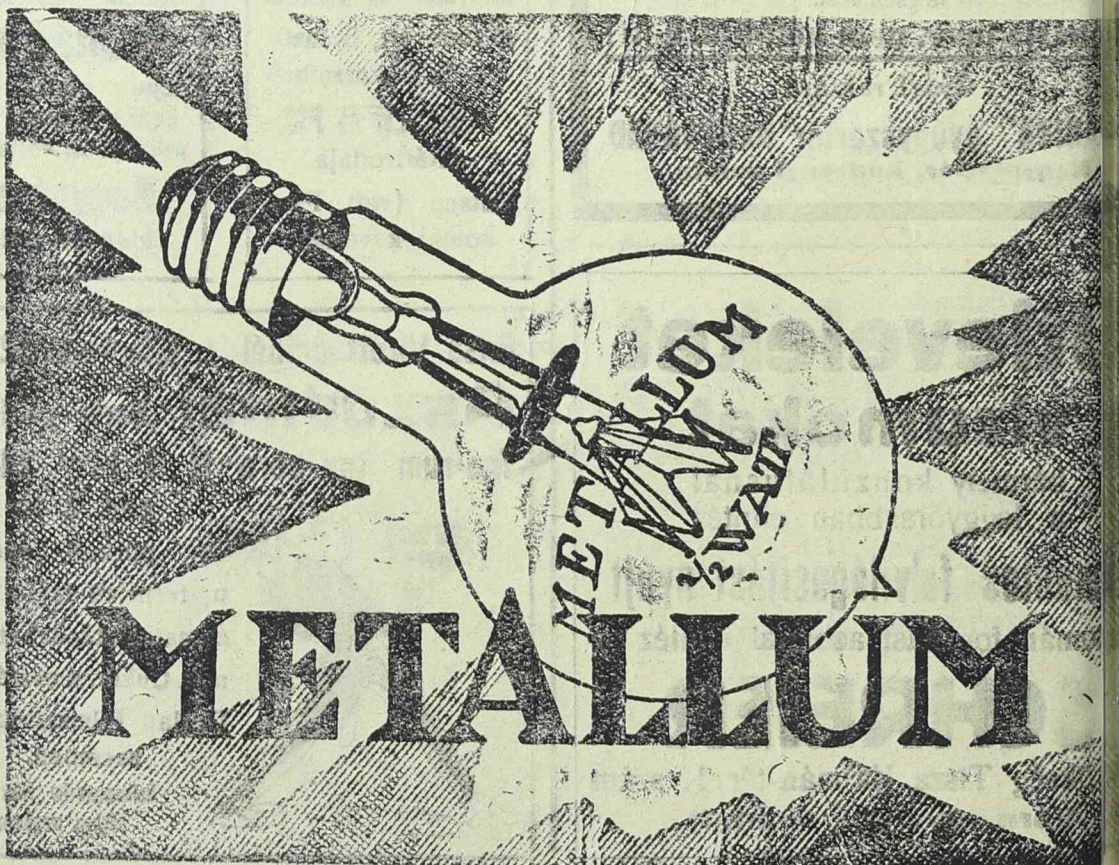
BUCURESTI, CALEA MOSILOR 51.

Ha olcsót és jót akar, keresse

„BOTHÁZ”
márványárú, kőfaragó, al-
műkö, beton építő vállalat

hol e szakmába vágó, bármilyen
latok rajz és rendelés színt, ju-
áron készülnek.

Viktória (Kolozsvári)-u. 80. Nagy

Kérjen árajánlatot
Benedek
címfestőtől

Sas passage
Zöldfa-udvar

GRAPHICA

MINDEN KOTTÁT

megkap a Hegedűs Hirlapiroda
ZENEMŰOSZTÁLYÁBAN.

RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSA
BUDAPEST

WIENER BOHEM VERLAG
WIEN

MORAVETZ TESTVÉREK
TEMESVÁR

zeneműkiadók nagyváradi főlerakata.

Elado

tanyabirtok, vendéglő, kávéház, szőlők, beköltöztethető házak

Keresünk

szőlőket, házakat, bérleket.

Közvetítő

mindennemű eladást és vételt.

Vizumoztatás

utleveleket bármely konzulátusnál.

„ARGUS” ügyvédség

Nagyvárad, Balassa tér 3. Lukács Gy.-u. sarok

Cinkografiai

és fényképezési

tanulók felvétetnek a

Sonnenfeld Adolf r.-t.

Sziliagyil Dezső-utca.

Csak

elemet használjon

Prágai nemzetközi mintavásár 1923. március 11–18.

A legkedvezőbb beszerzési forrás Románia minden kereskedője, iparosa és mezőgazdasága részére. :: Csehszlovákia legbiresebb gyárainak mintakiállítása. :: Kivételes kedvezmények a résztvevők és látogatók részére: 33%-os kedvezmény valamennyi csehszlovák vasuton, 75%-os vizum kedvezmény, lakás, tolmács és hírszolgálat stb. :: Legitimációk, felvilágosítások, prospektusok és jeivények kaphatók a mintavásár erdélyi képviselőjénél: „Reclama” Cluj (Kolozsvár) Piata Unirei 4. szám, amely az utleveleknek a csehszlovák konzulátusnál szükséges láttamoztatását is elintézi.

Sok pénzt

lakaríthat meg, ha felkeresi az első nagyváradi gép- és berendezési vállalatot, ahol a legspeciálisabb

varrógépek

olcsó árban beszerezhetők. Használt gépeket vesznek. Kívánatra házhoz megyek. Javításokat gyorsan és szakemberrel eszközölök. Mindentféle gépaikatrészek kaphatók.

KONRAD

műszerész, Baross-u. 10. és Nagypiac-tér sarok Neumann-féle házban

ARANY

színi és brilliáns tárgyakat megvesz és árul

FEIN

szerszám, Nio. Jorgy (Zöldfa)-utca 2. szám

Az egyetlen társaság, amelynek hajói
Constanzából indulnak direkt Newyorkba.

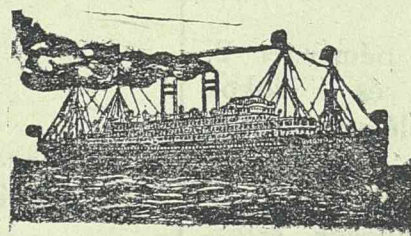
FABRE-LINE

francia hajózási társulat

BUCAREST, Passagiul Comedia (Calea Victoriei 42)

Vesztegzár

nélkül

Atszállítás

nélkül

Tudomására hozzuk minden érdekelteknek, ki Amerikába akar utazni, hogy **tolyo 21. február 22-én** kezdődik az utlevelek regisztrálása az amerikai konzulátuson vizum elnyeréseért. Mindazok tehát, akiknek meg van a következő irataik: születési bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány (amelyben meg kell jelölni mennyi ideig lakott abban a községben, ahonnan elindult). Igazoló írás egy amerikai rokontól. Hat fénykép és a belügyminisztérium által kiállított utlevél. Mindezeket az irásokat küldjék be irodánkba fentebbi címre és mi elintézzük az amerikai vizumot, melyet **1923. május 22-től** fogva adnak ki.

Társulatunk gőzhajói rendszeresen közlekednek Constanza és New York között átrakodás nélkül. Kívánságra prospektust küldünk.

ÉRTESÍTÉS.

„GRIVITA” Konzervgyár

BUCUREȘTI, Strada Lăzăriei 95–97

értesíti tisztelt üzletfeleit, hogy új szállítmány érkezett OROSZ SARDELLÁKBÓL és ROLLMOPSBÓL és eladásra kerülnek a következő árakban:

OROSZ SARDELLA 65 és 100 darabot tartalmazó dobozban 90 Lei.
ROLLMOPS 50 darabot tartalmazó dobozban 80 Lei.

KÜLFÖLDIEKNEK

VIZUMOKAT, UTLEVELEKET
a leggyorsabban, legolcsóbban megszerzünk.

FUTÁRJÁRAT

VIZUM

NAPONTA!

Bármily Bucaresti és Kolozsvári megbízást elvállalunk

Külföldre utazóknak díjmentesen szolgálunk felvilágosítással
Mezey Mihály u. 7. Telefon: 2-21. KÁLMÁN ÉS SZIRMAI

1949 年 10 月 1 日

TELEFON 17-03. SZ.

INSTITUT DE CREDIT SI ECONOMII SOCIETATE PE ACTIUNI IN ORADEA-MARE
FILIALE: TINCA, SALONTA-MARE, MARGHITA, ALESD SI VASCAU.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Biho-
reana“, conform dispoziției §-ului 19 din statute, se invită la
a XXIV-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Oradea-Mare, la 8 Martie 1923 la orele 10 a. m. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt următoarele:

1. Alegerea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal și alor 3 scrutinători pentru actul de alegere.
2. Raportul Consiliului de Administrație despre ghestiunea anului 1922.
3. Raportul Comitetului de Censori despre examinarea contului anual, a bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stabilirea bilanțului și deliberarea asupra profitului.
5. Determinarea scopului spre care este a se întrebuința suma destinată pentru scopuri de binefacere.
6. Alegerea alor 6 membri în Consiliul de Administrație pe restimp de 6 ani, eventual a unuia sau mai mulți membri în Comitetul de Censori pe 1 an.
7. Eventuale propuneri.

Consiliul de Administrație.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la următoarele dispoziții din statute:

§. 24. Pentru folosirea dreptului de vot se cere, ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiilor sale în cărțile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și cu una zi înainte de aceasta să depună pe lângă revers la direcțiunea institutului, respective la locurile designate de direcțiune, acțiunile sale eventual și dovezile de plenipotență.

Acțiunile depuse la locurile designate de direcțiune se vor lua în considerare numai încât reversalul despre depunere, cel mult în ziua premergătoare a adunării generale s'a depus la institut.

În legătură cu dispozițiile § lui 24 din statute, avem onoare a notifica că în ședința plenară direcțională ținută la 24 Ian. 1923 pentru depunerea, respective primirea acțiilor și edarea documentelor despre depunere, s'au designat în acest an, respective au fost rugate toate institutele, cari sunt membrii „Solidarității”, Capitulele diecezane gr. cat. române și Conzistoarele diecezane gr. or. române din Ardeal.

Oradea-Mare, la 24 Ianuarie 1923.

Consiliul de Administrație.

ACTIVE						CONTUL-BILANT				PASIVE			
		Lei	b.	Lei	b.			Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
78	Cassa în numărar			1,899.468	72	3	Capital societar					5,000.000	—
61	Cambii de bancă	16,076.832	50			65	Fondul de rezervă*	2,000.000	—				
77	Cambii cu acop. hipotecară	7,372.441	50	23,449.274	—	288	Fondul special de rezerv.	20.000	—				
76	Credite ipotecare			85.871	50	52	Fondul de pensiune**	300.000	—			2.320.000	—
50	Credite ipot. pe amort.			8.244	18	66	Depuneri spre fructificare					26.395.761	09
294	Credite personale			1.818	50	68, 91	Depozite de cassă					2.864.395	39
90	Credite de Cont-curent			13,665,795	51	250	Credite hipotec. cedate					17.995	23
39	Credite pe efecte			5.288	—	53	Reescompt					5,898.800	
86, 87	Participațiuni			637.806	—	14 25 43 44 64 71 72 75 82	D vidende neridicate					73.510	90
92	Marfa			316.963	50	2	Interese transitoare					450.074	60
300	Efecte publice și acțiuni			3,730.374	25	89	Garanțele eliberate Lei 11252.166 —						
286	Imobile			108.121	50		Profit reportat						
57	Mobiliar			52.797	20		Profit net	1,281.295	50			1,301.295	50
6, 37, 45, 51, 55	Diverse conturi debitoare			360.009	85								
88	Debitori pentru garanțe												
	Lei 11,252.166 —												
				44,321.832	71								
							* Cu dotația din anul acesta se urează la 2,300.000					44,321.832	71
							** "						

PERDERE		CONTUL PROFIT SI PERDERE						PROFIT		
		Lei	b.	Lei	b.		Lei	b.	Lei	b.
	Interese :					208	Profit reportat din 1921 . .		20.000	—
33	pentru fondul de rezervă			54.374	07		Interese :			
73	pentru depuneri spre fructif			1,211.552	24	67	dela cambii de bancă . .		942.331	85
54	de reescomt			315.759	83	79	" " cu acop. hipotec.		546.305	47
60	Salare :			256.745	—	29	" " credite hipotecare . .		10.186	70
20 40 70	Cheltueli generale :					74	" " hipot. pe amort.		352	75
	tipărituri, porto, luminat,					283	" " personale		650	85
	încălzit, chirie, diurne, ono-					287	" " pe efecte		1.079	—
	rarii, spese de călătorie și					56, 81	" " cont curent		1,289.349	53
	de reprezentare			458.614	59	80	" " efecte publice și acțiuni		114.764	15
59	Impozite			453.822	70	22	Venitul imobilelor		15.931	50
28	Amortizări			322.970	42	62	Proviziuni		1,415.766	15
	Profit reportat din 1921 . .	20.000				28	Din amortizări		18.416	40
	Profit net	1,281.295	50	1,301.295	50					
				4,375.134	35				4,375.134	35

Oradea-Mare, la 31 Decembrie 1922.

Romul Barbu ss.
director-general.

loan Pop ss.
prim-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE:

Dr Nicolau Popovici ss.
preşedinte.

Vasiliu Carțiș ss.
Samuil Ciceronescu ss.

Andrei Horvath ss.
Dr Iuliu Chiş ss.

Iosif Moldovan ss.
Petru Pantea ss.

Dr Iacob Radu ss.
Dr Nicolau Zigre ss.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în deplină regulă, și în consonanță cu registrele institutului.

Oradea-Mare, la 26. Ianuarie 1923.

COMITETUL DE CENSORI:

Dr Florian Stan ss.
preşedinte.

Petru Popescu ss.
vice-preşedinte.

loan Papp ss.

Cornel Bardossy ss.

Gavril Maroș ss.

Ioan Albon ss.
expert contabil.

Ioan Gherlan ss.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.